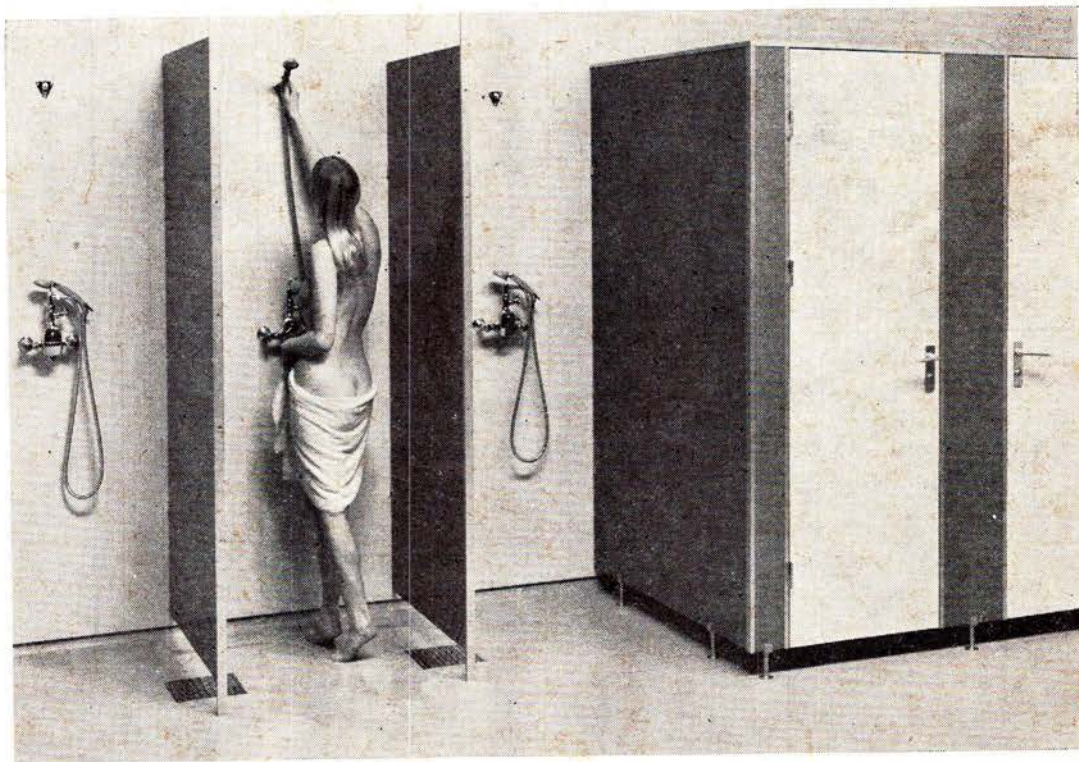

Jernbane-Bladet

SKÆRMVÆGGE

Monteringsfærdige
badekabiner og toiletrum

27. ARGANG

4

APRIL 1970

C. WRIGHT & CO. A/S

NØRRE FARIMAGSGADE 69

1364 KØBENHAVN K

TELEFON (01) 15 11 45

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Servicenter

ved B. C. Larsen

ved »la Tour« – Røndersvej 139 – Århus
Telefon 16 31 01
Benzin – Olieskift – Vask – Smøring
samt stort udvalg i autoudstyr

**AARHUS
AUTOGUMMI**

Montanagade 6 . Telefon 12 60 11
Alle anerkendte mærker i autogummi
føres – nye dæk – slidbanedæk
Montering og afbalancering gratis
i forbindelse med køb af dæk
Spec.: Hjulafbalancering

Vi mødes i

E-B-M

og **BUKSEKÆLDEREN**
Østergade 1 – Århus – Tlf. 12 17 77

KØD, FLÆSK OG PÅLÆG

så ...

SLAGTERFORRETNINGEN

Bissensgade 1 – Århus – Tlf. 12 80 20
1. kl.s kvaliteter
– til den rigtige pris

Vi handler hos

købmand Børge Arendtsen

Strandvejen 30 A – Århus – Tlf. 12 47 40
1. kl.s kolonial – konserves – vine
SPIRITUOSA samt TOBÅKSVARER

Tobaksforretningen

ved N. Wenstrup

Skovvejen 48 – Århus – Tlf. 13 22 13
Alt i tobak – vine – spirituosa
Stort udvalg i rygeartikler

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

ved L. Sørensen

Stadion Allé 33 . Århus . Tlf. 12 76 54
1. kl.s kolonial, mejeriprodukter samt
lækkert brød og kager, øl og sodavand

Skal De i byen og handle –
så lad vognen smøre imens hos

**BP SERVICE
OG PARKERINGSANLÆG**

Nørreport 22 – Århus – Tlf. 12 36 12
Benzin – Olieskift – Vask – Smøring
samt alt i autoudstyr ...

Følg »Gulfstrømmen« til ...

GULF service

ved S. E. Friis Eriksen
Ingerslevs Plads . Århus . Tlf. 13 04 74
benzin – olie – vask – smøring
samt Quick-service udføres

Det store udvalg i autoudstyr
– så gå til ...

KEWU AUTOUDSTYR

Knudriisgade 18 . Århus . Tlf. 13 26 04
Byens billigste priser
Pibesyet overtræk – komplet sæt
(med hel ryg) fra kr. 111,00

Stedet for moderne hårpleje . . .

Salon LO-KI

ved Annette Thorsgaard
Montanagade 43 . Århus . Tlf. 12 59 80
1. kl.s individuel behandling udføres

BRØDUDSALGET

v/ Hanne M. Nygaard

Bülowsgade 23 – Århus – Tlf. 13 57 74
1. kl.s lækkert brød og kager samt
chokolade og konfekturer
Bestilling på dessert-is modtages

scan-el

Åboulevarden 43 . Århus . Tlf. 12 23 62

Alt i moderne el-udstyr som:

**SHAVERE . HØJFJELDSSOLE .
EL-CURLERE . TØRREHJELME .
VARIETÆPPER . MASSAGEPUDER
KØKKENMASKINER . STRYGEJERN .
EL-URE**

Service på shavere

Købmand A. MØLLER

Flodgaards efft.

Marstrandsgade 1, Århus – Tlf. 12 14 79
1. kl.s kolonial – vine – spirituosa samt
årstidens frugt og grønt
Prøv vor fine kaffe

**LANGENÆS FARVEHANDEL
BUTIKSTORVET**

Skanderborgvej 20 . Århus . Tlf. 14 54 00
Alt i farver, lakker, tapet og tæpper

FREDERIK NIELSENS EFTF.

ved Villy Jensen

Langelandsgade 193 . Århus . Tlf. 16 90 63
Alt i moderne belysning
samt el-installationer udføres

Damerne går til ...

Salon »CHANETTE«

ved Vivian Sørensen

Viborgvej 21 . Århus . Tlf. 13 51 13
1. kl.s moderne hårpleje
samt alt indenfor sidste nye frisurer

OVE TORP

VW specialværksted

Helsingforsgade 3-5 . Telefon 16 62 72
Eftersyn – Reparation – Opretning
... gælder det VW, så OT

Stedet for moderne hårpleje ...

Salon »JALIT«

ved Kirsten Bengtsen

Borggade 7 . Århus . Tlf. 12 87 03
Spec.: Parykker, toppe samt formskæring

MEJERIUDSALGET

ved E. Christiansen

Ringkøbingvej 7 . Århus . Tlf. 12 64 15
1. kl.s mejeriprodukter, øl, vand
samt lækkert brød og kager

POUL JENSEN – VÆRKTØJ

Eckersbergsgade 28 – Århus – Tlf. 124899
Bor, fræsere, fræsedorne, handsker, hånd-
værktøj, måleværktøj, regntøj, rundsav-
klinger, savblade, trykluftmaskine
Egen import, derfor altid billigst

Skader i lakken

Original autolak på spraybeholder

EGON DALSGAARD

Gerner Blachs efft.

Åboulevarden 55 – Århus – Tlf. 12 89 54
Vi har også farven til Deres vogn

Damerne går til

EKKO Salonen

v/ Ulla Sørensen

Ekkodalen 5 – Århus – Tlf. 16 52 32
1. kl.s individuel behandling udføres

Jernbane-Bladet

Ekspedition:
Togfører V. Jonvald - Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:
H. E. Rybro (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv.
2500 Valby
Telefon (01) 30 87 71

Abonnement
16,50 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på girokonto 600 82
Jernbane-Bladet - 2650 Hvidovre

Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

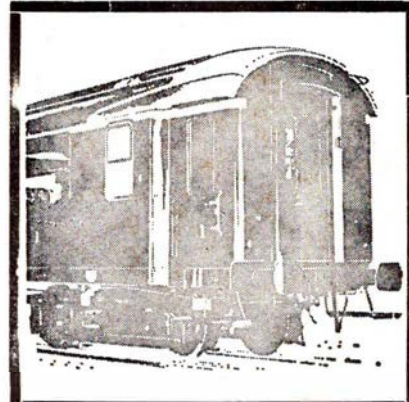
Tryk: Herfølge Bogtrykkeri, Herfølge

APRIL 1970

Dette nummer indeholder

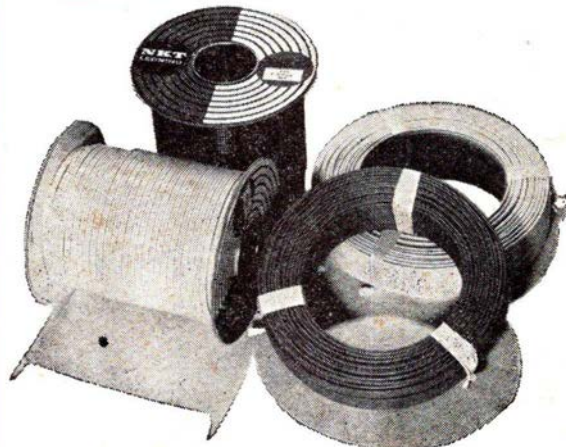
Månedens emner	94
Månedens foto	95
Meddelelser	96
Vi har modtaget	96
Erindres det	98
I få linier	99
Fra Dagbogen	100
Dieselloko til Thailand	102
Jernbanemuseet	105
Sagt og skrevet	107
Privatbanenyt	107
Modeljernbane	107
Fotohobby	111
Fra klubberne	113
Personalialia	113
Boghjørnet	113

I næste nummer bl. a.:
Genforeningen 1920 og en masse, der ikke
blev plads til i dette nummer

VOGNFABRIKKEN
SCANDIA
AKTIESELSKAB
RANDERS
(Grundlagt 1861)

NIKT
LEDNINGER
OG KABLER

Århus og omegn

Vi spiser hos

JYDSK KØKKEN

Vesterport 8 - Århus - Telefon 12 90 74

Et 1. kl.s madsted til rimelige priser

Pensionærer modtages gerne - med

eller uden værelser

SIGNE og V. UHRSKOV

Gælder det ombetrækning, så gå til ...

H. A. MØBLER

Søgade 11 - Telefon 12 14 74

1. kl.s ombetrækning af Deres møbler

12 mdr.s gratis service-garanti

TANDTEKNIK
og laboratorium for fremstilling
og indsætning af tandproteser samt
REPARATIONS-SERVICE

Dansk Protese Service
EXAM. TANDTEKNIKER GEORG JØRGENSEN
RYESGADE 28 · ÅRHUS · TLF. (08) 12 61 00

..... vi handler i

**POST'S
FARVEHANDEL**
RUNDHØJ TORVET 3 · HOLME · TLF. (06) 14 80 33

Farver - Lakker - Tapeter

Stort udvalg indenfor mod. gulvbelægning

Risskovs førende specialforretning

RADIO-TV

**GRØNBORG
VERI-CENTER**
RISSKOV - TLF. 17 55 35

B & O · PHILIPS · TANDBERG

Grammofonplader

Reparation af alle fabrikater

ÅRHUS REPARATIONSCENTER

Grenåvej 372 - Telefon 17 51 14

Alle slags reparationer udføres
såvel ude som inde

Tilbud og overslag gives u. forbindelse

Stedet for moderne hårpleje

Nordre Ringgades Frisørsalon

v/ Lise Romby Larsen

Nordre Ringgade 115, Århus, tlf. 16 55 25

1. kl.s individuel behandling udføres

GIVE GAVER - GÅ TIL

Guldsmed FRANK HJORT

Stadion Allé 30 - Århus - Tlf. 12 87 91

Model- og reparationsarbejde udføres

efter ønske til rimelige priser

Åbningstider: Mand.-torsd. kl. 10-17,30

fredag kl. 10-20 og lørdag kl. 9-12

Vi handler i

BRØDUDSALGET

v/ Anna Thomsen

Vestre Ringgade 68, Århus, tlf. 13 42 77

Lækkert brød og kager samt stort udvalg

i chokolade, konfektur og dessert-is

Vi går til ...

HERRESALONEN

ved Bendt Madsen

Nørre Allé 86 · Århus · Tlf. 13 44 04

1. kl.s moderne hårpleje

ÅRHUS BILGAS SERVICE

Jørgen Mikkelsen

A. Hertzsomsvej 2 · Telefon 12 37 45

Salg, montering samt 1. kl.s service

Spar besværet -

send tøjet til

LOTUS VASK OG MØNTRENS

Willemoesgade 66 · Århus · Tlf. 16 72 84

1. kl.s vask og rens til rimelige priser

KOLONIALFORRETNINGEN

ved Henning Vinge

Vestre Ringgade 176 · Århus

Telefon 13 36 36

1. kl.s kolonial - konserves - vine

Ekstrafin kaffe

Vi kører til ...

GULF-tanken

ved Erik Laursen

Århusvej 26 · Lystrup · Tlf. 22 13 46

Benzin - olie - vask - smøring - hjul-

afbalancering - bremseservice samt auto-

repr. udføres. - Forh. af Vestbro påhængs-

vogne. Påhængstræk til alle vogne

Glarimester E. Christensens Eftf.

ved Egon Petersen

Klostergade 32 · Århus · Tlf. 12 56 05

Alt i glarmesterarbejde, glas, bygnings-

glas, blyruder, autoruder m. m.

Vi kører til ...

AABY AUTOREPARATION

ved Preben Pedersen

Aabyvej 134 · Åbyhøj · Tlf. 15 68 80

1. kl.s autoreparationer udføres

på alle vognmærker

ØSTBANENS MEJERIUDSALG

ved Bruno Pedersen

Østbanetorvet 7 - Århus - Tlf. 12 53 02

Alt i 1. kl.s mejeriprodukter samt læk-

kert brød og kager - Øl og sodavand

EXPRES SMØRREBRØD

Åboulevarden 46 - Århus - Tlf. 13 65 15

God daglig madpakke - lækkert sel-

skabssmørrebrød samt alt i hjemmela-

vede delikatesser

BIRKEPARKENS BRØDUDSALG

ved Kirsten og Frede Andersen

Silkeborgvej 202 - Åbyhøj - Tlf. 15 84 10

Altid 1. kl.s lækkert brød og kager samt

stort udvalg i chokolade og konfektur

Bestilling af dessertis modtages

TANDLÆGE

Mogens Winther-Rasmussen

Rundhøj Allé 133 · Højbjerg

hj. af Holme Møllevej-Holmevej

Telefon 14 72 72

Velkommen hos ...

TEXACO service

ved Bent Eskildsen

Skæring Strandvej 1 · Egå · Tlf. 22 06 83

Benzin og autodiesel - Marfax smøring

- olie samt stort udvalg i autoudstyr

Quick-service udføres

servicestation

ved Karl O. Andersen

Østbanen · Århus · Tlf. 12 87 86

Benzin - olie - smøring

Autotilbehør - 1. kl.s service

Pensionisterne blev snydt

April causeri

FULD FOLKEPENSION til alle fra 1. april, forkyndte avisoverskrifterne. Det kan vel ikke modstrides, at det efter loven skulle være således, især når kommunerne efterhånden får deres regnskaber ført à jour efter lovens bestemmelser. Men hvad med de 74 pct., man samtidig har frataget tjenestemandspensionister og dermed ligestillede? Det er som bekendt sket ved, at man ganske rolig har ophævet de pensionslove, hvorefter de pågældende både havde betalt til og var pensionerede efter. Så enkelt var det. At vore organisationer har kunnet få sig selv til at godtage dette, er så en helt anden ting.

NOK HAR statspensionisterne fået fuld folkepension, men samtidig har staten taget 752 kr. pr. måned af statspensionen, til fordel for statskassen. Hvordan har det kunnet lade sig gøre? Det er da en kendsgerning, at de samme tjenestemænd, gennem de år de var ansatte, har betalt et beløb, der med renter gennemsnitlig kan sættes til ca. 25.000 kr., og skulle dermed efter gældende love have sikret sig pension fra staten, så længe de levede. Som bekendt er der mange, der ikke lever så længe, at de når at blive pensionerede, så med den pension, der hidtil er opnået, skulle der af det indbetalte beløb være penge nok til pension de første ti år til hver enkelt. Alligevel har man

nu uden videre ophævet de gældende pensionslove, og henført de gamle pensionister til pensionsbestemmelserne i loven af 1. juli 1969, hvor man har indført det nye begreb *samordningsfradrag*, der uden videre nedsætter hver enkelts pension med 9.024 kr. årligt!

NÅR EN folkepensionsordning skal være almindelig, retfærdig og demokratisk, altså gældende ens for alle, rig såvel som fattig, må den selvfølgelig også omfatte alle de, der på anden måde har sikret sig en aldersforsørgelse. Det være gjort ved at samle sig en kapital, i penge, ejendom, virksomhed eller forskring. Men at det kun er tjenestemandspensionister og dermed ligestillede, man fratager de tre fjerdedele af folkepensionsbeløbet af den sikrede statspension, hvortil de navnlig gennem de seneste 10-15 år har måttet betale ret betydelige beløb hver måned, og samtidig har bidraget til folkepensionen efter samme skala, som alle landets øvrige borgere, der nu kan få fuld folkepension uden at blive afkortet noget beløb på andre konti, så er det udemokratisk.

-bro.

En kommentar

Efter at jeg ved gennemlæsning af bladets januar- og februarnummer har søgt at dække begrebet »den opmærksomme læser«, tvinges jeg i saglighedens interesse til at argumentere mod nogle af bladets postulater.

I sit januar-causeri behandler bladet emner lige fra begrebet »godt nytår«, oversigt over ældre statsmænd til bane-nedlæggelser. Det er unægteligt stof med spændvidde, men desværre behandler bladet stoffet med nogen lem-fældighed.

Med spørgsmålet »hvem er det egentlig, der på højeste plan regerer og bestemmer over alverdens befolkning i dag« bringer bladet en oversigt over ældre statsmænd.

Bladet hævder her, at vel har de Gaulle været af uvurderlig betydning for sit land, »men på det sidste var han et gammelt vrøvlehoved«. Ikke alene er det en notorisk misforståelse, bladet her gør sig skyldig i (for den tidligere franske præsident var indtil sin fratredelse i besiddelse af en til tider chokerende åndsfriskhed), men bladet bringer her sit causeri ned på et særdeles usagligt plan.

Bedre bliver det naturligvis ikke, når bladet i lykkelig uvidenhed beretter videre, at »endelig er der Ho Che Minh i Nordvietnam, der også er fra 1891«. Det virker unægtelig noget abstrakt, når det er en barsk realitet, at denne bedagede herre »trådte af« til de evige jagtmarker for indtil flere måneder siden.

Postulater senere i causeriet om de ældre statschefer at »det må ikke være noget særligt krævende eller brydsomt

arbejde, de er udsat for, ellers ville de nok forlængst have trukket sig tilbage til privatlivets fred« fortjener at stå uimodsagt, men viser tydeligt, hvor langt bladet er ude på usaglighedens overdrev.

På »Bagsiden« i samme nummer med den gribende overskrift »Dagene går med sol og regn – årene bli'r hurtigt til minder« er bladet ude med kollen igen. Bladet hævder her, at resultatet af statsbanernes rationalisering synes at være »ned med stationerne, og op med nye kontorer i generaldirektoratet«. Bladet beretter her med udråbstegn, at »det nyeste kontor er et marketingskontor med en trafikinspektør og en 32-årig ikke-jernbanekyndig kontorchef som leder af kontoret samt ti medarbejdere«. Hertil kan kun tilføjes den for bladet så uhyggelige kendsgerning, at to af disse ti medarbejdere ligesom kontorchefen er akademiske, ikke-jernbanekyndige.

Med rædsel i stemmen spørges: »Hvad bliver det næste?« Det bliver forhåbentlig, at statsbanerne fremover bliver bedre markedsført end tidligere, og at statsbanerne i endnu større omfang knytter specialister udefra til sin ledelse.

Interessant ville det jo være, om *Jernbane-Bladet* havde bemærket civiløkonom Kjeld Rasmussens artikel i *Politiken* den 3. februar 1970. Her gives faktisk svar på de af bladet stillede spørgsmål. Kjeld Rasmussen analyserer her statsbanernes status og sætter sin lid til, at statsbanerne ikke er uvidende om, at der må gøres noget, og at man gennem strukturrationaliseringen og *markedsføring* søger at opnå de ønskede resultater.

Artiklen peger her på det faktum, at statsbanerne som Danmarks største virksomhed, ca. 25.000 ansatte, bortset fra teknikere kun beskæftiger 33 højt uddannede medarbejdere (økonomer, jurister o.l.), hvilket er færre end i en virksomhed med få tusinde ansatte!

I februar-causeriet beretter bladet om, da statsbanerne sidst havde en ikke-jernbanekyndig generaldirektør og nævner her cand. jur. Andersen Alstrup, der var chef for statsbanerne 1915–31. *Jernbane-Bladet* hævder i den forbindelse, at denne ikke var en mand, der betød noget for banerne og indikerer, at dette må stå som afskrækkende eksempel for den snarlige besættelse af generaldirektør-embedet.

Jernbane-Bladet glemmer åbenbart ganske Andersen Alstrups efterfølger P. Knutzen, der ligeledes var cand. jur.

og »ikke-jernbanekyndig«. Og dog hører han uden tvivl til en af de dygtigste generaldirektører, statsbanerne endnu har haft, og gennemførte i sin embedsperiode 1931–47 adskillige væsentlige tekniske og administrative forbedringer.

Ved disse to generaldirektører var der forøvrigt det særdeles interessante – og såre aktuelle – at de var ansat på åremål, nemlig på 6-års kontrakter, noget vi jo nok kommer til at høre mere til.

Mod dette verbale korstog vil bladet måske indvende, at et causeri ifølge sagens natur er en let, underholdende artikel, og at *Jernbane-Bladets* målsætning først og fremmest er at underholde. Dette kan jeg roligt tilslutte mig, men læseren må dog i sagens interesse kunne forlange, at det serverede stof er behandlet forsvarligt, og det mener jeg ikke, bladet gør.

Dertil kommer, at det månedlige causeri jo må anses for bladets ledende artikel, og dette kræver i sagens natur en mere udpræget saglighed end den, der hidtil er lagt for dagen! Dette være et incitament i den retning.

P. E. Rich.

Den gamle Redacteur er altid glad for udtalelser vedrørende bladets indhold. Det er først og fremmest tegn på, at bladet bliver læst og gransket, og som i ovenstående kommentarer spændende fra causeri til »Bagsiden«. I tidens løb har det aldrig manglet på anerkendende udtalelser angående bladets artikler, men at der også kan rejse kritik derover er da helt forståeligt.

Ovenstående dissekering nævner, at januarnummeret unægtelig er med

spændvidde. I den retning er det vor erfaring, at lange og ensidige artikler aldrig er godt læsestof.

At bladet skulle være i lykkelig uvidenhed om Ho Che Minhs død, er da ikke rigtigt, eftersom hans død, ganske vist på spøgefuld måde, er omtalt på »Bagsiden« i oktobernummeret 1969. Når han alligevel er nævnt i causeriets anegalleri, var det fordi, vi synes han hørte hjemme der.

Videre skrives der: Postulatet om de ældre statschefer fortjener at stå uimodsagt, men viser tydeligt, hvor langt bladet er ude på usaglighedens overdrev. Har man set større inkonsekvens?

Hr. Rich synes ikke at forstå, at »Bagsiden« skal være som en munter afslutning på bladet. Derfor kan der godt være en sandhed imellem.

Generaldirektør P. Knutzen har vi så sandelig hverken glemt eller underkendt. Han kom fra postvæsenet, der altid har haft et meget nært dagligt samarbejde med DSB, både ved banernes betjening af de mange postekspeditioner og transporten af posten. Ved dette nære samarbejde, har vi derfor ikke anset P. Knutzen som en mand, der ikke også var jernbanekyndig.

Hr. Richs store tro på, at blot der er godt med cand. jur. akademikere i statsbanernes ledelse, så skal det nok blive meget bedre, kan vi ikke følge. Derimod har de mange cand. polytter, der gennem årene har været ved DSB, været af største betydning for banernes udbygning, og i den seneste tid den helt epokegørende modernisering af jernbanedriften.

-bro.

Månedens emner ...

Trafikminister Ove Guldberg

har – udspurgt om prioriteringen af de store trafikopgaver – sagt, at det med hensyn til Saltholmlufthavnen tæller med, hvor længe det er forsvarligt at investere i Kastrup, at det med hensyn til Helsingør–Helsinborg-tunnelen spiller ind, om det kan betale sig at investere 375 mill. kr. i en tunnel i stedet for at investere det samme beløb i en ny færgehavn og nye færger, og at det spiller ind, hvor længe det vil være forsvarligt at investere forholdsvis lidt i nye fær-

ger og færgeanlæg ved Storebælt i stedet for at bygge en fast forbindelse.

Ministeren siger videre, at uanset hvad en Østersø-bro vil koste i forhold til en Storebælts-forbindelse, bør landdelene knyttes sammen, før man etablerer en fast forbindelse fra Mellemeuropa gennem det østlige Danmark.

Køge station

Industrien i og omkring Køge er i en rivende udvikling, og deres benyttelse af banerne har fordoblet Køge Gs omsætning på de seneste to år. Byens

industri er også flittig bruger af vognbjørnen.

At Køge station har alt for få spor til godstrafikken lyder som noget af en paradoks i vore dage. De fire faste daglige godstog kan ikke klare godsvognene til og fra Køge, så der må næsten daglig køres særtog.

Fly og bil

SAS og biludlejningsfirmaet AVIS RENT A CAR har indledt et samarbejde, hvor Karup flyveplads er blevet et af nøglepunkterne i dette program. I Karup kan man hoppe lige ind i en udlejningsbil hvis pris er inkluderet i SAS-billetten.

De to firmaer sælger sammen en fællesbillet til fly tur retur samt en udlejningsbil for en dag. Lejen af bilen inkluderer ubegrænset kilometerantal, ingen benzinregning når kunden afleverer bilen, fuld kasko- og ansvarsforsikring med den almindelige lovbestemte selvrisiko.

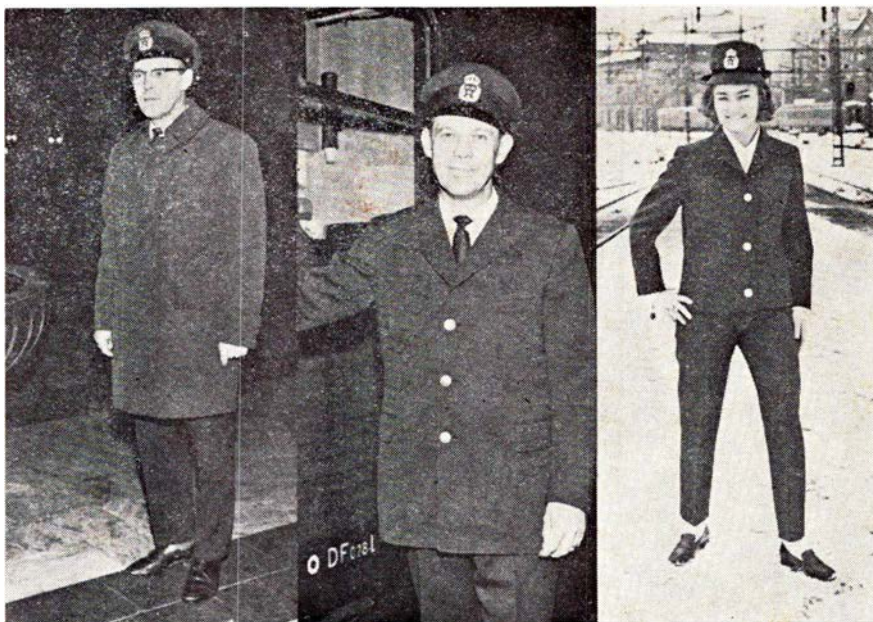
Ideen til dette arrangement er kommet til Avis fra erhvervsvirksomheder, hvis rejsende medarbejdere, der ofte har brug for at komme til Jylland eller København en dag, har klaget over den unødvendige spildtid, som opstår, når de rejser i landets fjerneste egne. Det nye arrangement indebærer, at f.eks. når en salgschef fra Sjælland kommer til Jylland for at besøge sine sælgere i distriktet Herning til Haderslev, kan han starte straks fra morgenstunden i Karup, hvorfra han kører hele distriktet igennem til Skrydstrup lufthavn. Her afleverer han vognen og tager flyvemaskinen hjem igen. Hele turen koster 275 kr.

Chefskiftet på

Hovedbanegårdens restaurant

Som tidligere meddelt fandt chefskiftet på Hovedbanegårdens restaurant sted den 1. april. Fra denne dato er restauratør *Preben Madsen* direktør for den store virksomhed, og samtidig

Månedens foto

Nye svenske jernbaneuniformer

Siden nytår har Svenske Statsbaner påbegyndt at levere uniformer i henhold til nye uniformsbestemmelser. Det er ikke alene uniformernes udseende, der ændres, men også hele begrebet uniformering ændres. Den nye SJ-uniform bliver i mørkeblå farve, ens for sommer- og vinteruniformen, der er i hhv. let og svært stof. Rutebilchaufførerne, der hidtil har haft gråblå uniformer, skal også have mørkeblå uniformer. De nuværende kapper erstattes af en frakke i den såkaldte bilfrakke-model.

Med undtagelse af stationscheferne og områdelederne på stationerne for-

svinder alt, hvad der hedder gradsbetegnelser (distinktioner), og der indføres et nyt hueemblem, der er af metal og ens for alt personale.

For færgeofficererne bliver der dog tale om en særordning, hvorefter ærmedistinktioner og det nuværende hueemblem bibeholdes. Der bliver uniformering for kvindeligt personale. Der kan her vælges mellem kjole eller lange benklæder, men i øvrigt ligner klædningen mændenes mest muligt. Jakken er kort, bl. a. af hensyn til de kvindelige rutebilchauffører, som SJ har en del af.

Den 1. oktober 1970 skal »uniformsrevolutionen« være afsluttet.

tiltræder dir. Preben Madsen som chef for udflugtstogenes restauranter. Det er store opgaver, der herefter hviler på den kendte hotel- og restaurations-

mands skuldre, men fra tidligere store opgaver er dir. Preben Madsen skolet i den svære kunst »at gøre alle kunder tilfredse«.

To oaser på Københavns Hovedbanegård

Nyt fra hele verden

HOVEDBANEGÅRDENS RESTAURANTER

KØBENHAVN
Telefon (01) 14 12 32

Preben H. Madsen
RESTAURANT - BAR - BISTRO - KONDITORI
KØBENHAVNS CENTRALE MØDESTED
Hurtigt - nemt - billigt

Kulturfilm
Musikfilm
Farcer
Tegnefilm

— vi har cinemascope

11 35 40

Ferie- og udflugtssteder

Spis på

KFUMS CAFETERIA

Gothersgade 30 - Fredericia
Tlf. 92 04 66

God daglig middag
samt lækkert smørrebrød og kaffe

Vi bor og spiser på...

GRAND HOTEL

ved Poul Sauer

Østerbro 14 . Skive . Telf. 890

Hyggelige værelser
og et 1. kl.s madsted
Stor parkeringsplads

Oplev den betagende udsigt og de
hyggelige lokaler, samt den veltil-
lavede mad

...noget ganske særligt

Restaurant SKOVBAKKEN

Telf. (06) 82 02 56 . Sejsvej . Silkeborg

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

Landsretssagfører

Søndergade 10-12 - 8000 Århus C
Telefon (06) 13 01 00

BØRGE GADEGAARD

Advokat

Møderet for Højesteret
Danmarksgade 33 - Fredericia
Telefon 92 41 33

Kontortid: 9-16, lørdag lukket

- også Deres flamme
BRABRAND

Telefon (06) 28 04 00

Løgstør - Vejen - Odense - Næstved

Fra *Jernbane-Bladets* side vil vi hermed byde Hovedbanegårdens restaurants nye chef velkommen.

Samtidig vil vi sige dir. Viltoft tak for samarbejdet igennem de mange år, og vi gør det med håbet om, at dir. Viltofts nye virkefelt, restaurant Divan 2 i Tivoli vil få mange gæster fra etaten når disse besøger Tivoli.

V. J.

Meddelelser

Til abonnenterne

Som kenedt er postvæsenets service blevet ringere og ringere på mange felter! Eksempler turde være overflødige, blot skal det bemærkes, at dette forhold ofte er et monopolforetagendes særkende. Når man selv er i en etat, hvor service overfor kunderne er det primære, virker det besynderligt at man indenfor postvæsenet kan mangle 290 eksemplarer af *Jernbane-Bladets* martsnummer uden den mindste reaktion fra væsenets side. Reaktionen kom først da vi selv kontaktede avispostkontoret på grund af reklamationer over det udeblevne martsnummer. De manglende numre er forsvundet under transporten fra Ringsted til Kh - erstatning gives ikke og vi skal betale porto af de 290 numre, der ikke er sendt ud!

Det kan postvæsenet simpelt hen ikke være bekendt!

Vi undskylder fra ekspeditionens side, og kan kun sammen med vore læsere håbe, at en lignende situation ikke opstår igen.

V. J.

Meddelelse til annoncørerne

Af flere grunde bliver vor ekspedition ofte ringet op af folk, der tror, vi distribuerer to tryksager, der udsendes under navnet Dansk Jernbaneblad og Tjenestelommebog for Statsbanepersonalet.

Vi har imidlertid intet med de to publikationer at gøre, og har aldrig haft det.

Henvendelse bedes derfor rettet til udgiveren:

Kobstrup

Rytterhusene 56, 2620 Albertslund
Telefon (01) 64 82 77

Villy Jonvald.

Vi har modtaget

God oplysning

For år tilbage skrev jeg om den manglende oplysning, de rejsende som-

me tider fik, når tog var forsinkede. Jeg foreslog, at man skulle oplyse hvor langt toget var kommet med korte mellemrum og ligeledes fortælle hvorfor toget var forsinket, samt opfordre de rejsende til at skynde sig at stige på toget, så det ikke blev yderligere forsinket.

Nu er det ikke for at prale af, at det skulle være mine skriverier, der har hjulpet, for det er det sikkert ikke, men jeg kan da fortælle et lille eksempel fra i vinter, hvor vi jo virkelig havde vinter.

Jeg skulle med lyntog »Aros« fra Odense til Århus, og da jeg havde købt billet, gik jeg ind i oplysningen, hvor jeg kender lederen, og spurgte hvorledes det i grunden lå med Aros. Jo, de havde hørt, at den var ca. et kvarter forsinket. Nå, så ville jeg gå over på perronen og kigge lidt på fultogene. Det varede ikke mange øjeblikke, før der i højtaleren blev oplyst, at færgen med Aros endnu ikke var ankommet til Nyborg, men at man ville oplyse, når den ankom. Kort efter meddelte man, at nu var færgen ankommet til Nyborg, og lyntoget ville køre i land om kort tid. Et par minutter efter oplyste man, at nu var lyntoget kørt fra Nyborg og kunne ventes om ca. et kvarter. Til sidst kom så den normale oplysning om vognumre osv. kort før lyntoget kørte ind, ca. et kvarter forsinket. Der var ingen grund til at oplyse om hvorfor lyntoget var forsinket, for der var både sne og is.

Se det kalder jeg service. Man bliver ikke utålmodig, når man hele tiden får noget at vide, og man synes ligefrem, at man interesserer sig for en. Man kan følge med i hvor langt toget er kommet, og næsten se det køre frem gennem sneen.

Dårlig oplysning

Tro nu ikke alt er lutter idyl. Da jeg om aftenen skulle fra Århus tilbage til Odense, kom jeg ned på perronen i Århus, og der blev ganske nydeligt meddelt, at toget nordfra var forsinket ca. en halv time. Nå, det var jo ikke så slemt, for jeg vidste, at der rasede en alvorlig snestorm nordpå, og desuden skulle toget holde næsten i en halv time i Århus, så jeg var jo lige ved at kunne komme rettidigt hjem. Hø, det troede jeg da. Da der var gået en halv time var der ingen tog at se, og højtaleren havde ikke sagt et kuk. Da der var gået over en time kom et lille tog luskende ind på stationen uden at være blevet annonceret i højtaleren, og jeg lurede noget på, om det nu var mit tog.

Lavere omkostninger

- gennem øget effektivitet

Færre investeringer

- i mandskab og materiel

Øjeblikkelig information

hvor sikkerheden kræver det

Storno

FABRIK FOR RADIOTELEFON-SYSTEMER

Jeg mente det skulle være længere en fredag aften, men der stod til Nyborg på det, så det måtte jo være rigtigt. Højtaleren var stadig tavs, men jeg vovede at sætte mig ind i toget, da der kom en Mx for den anden ende, og det viste sig da også at være det rigtige tog. Om der blev talt i højtaleren kort før toget kørte, det husker jeg ikke, for da var jeg fordybet i en bog om Ægyptens mystik, og ærligt talt, så misundte jeg heltinden i bogen, for hun kunne nemlig rejse i ånden uden sit legeme, og havde jeg været udstyret med samme egenskab, så kunne jeg have undersøgt, hvor langt toget var kommet, og hvor længe jeg skulle stå og fryse på perronen.

Se det kalder jeg meget dårlig service. Man skal ikke være lokalpatriot, men roser til Odense banegård, som giver oplysninger, så folk ikke bliver utålmodige og siger, at de dumme statsbaner altid er forsinkede. Måske man i Århus kunne lære lidt af det, og for den sags skyld også Fredericia, hvor jeg før har været ude for noget af det samme. Oplysning og information af de rejsende koster ingen penge, men det »varmer« på en kold perron og forkorter ventetiden.

HGC.

Kære go'e gamle (evigtunge)
Jernbane-Blad!

Foranledning:

Bladets nr. 3 – emne: »Vi har modtaget« Lyntogspakker af HGC.

Eksprespakker

Er i Marinehjemmeværnet – står for forskellige anskaffelser.

Situation:

Fredag eftermiddag får jeg at vide, at vi mangler papir til Ekkolod – for sent til at telefonere. – Lørdag tidlig ringes til Esbjerg, beder om at få papiret som eksprespakke – da var klokken 08.30. Kl. 16.00 ankom pakken med Nordpilen og vores skiv kunne sejle behørigt udstyret med dette vigtige papir – kun to timer forsinket.

fhv PRB/TF

Erindres det...

For 100 år siden ... april 1870

En skrædder i Tvillum ved Silkeborg har anskaffet sig den første petroleumslampe og en symaskine. Mange af sognets beboere kikkede inden for hos skrædderen, for at se de nye vidundere. – Skrædderens søn, der lige er fyldt 103 år, fortæller, at folk dengang var mere bange for de to opfindelser, end folk er i dag for atombomben.

For 50 år siden ... april 1920

Ved Slangerupbanens overskæring på Frederiksborgvej i Hareskov påkørte toget den 11. et automobil. Ved uheldet blev to personer dræbt og et barn alvorligt kvæstet. – Operasanger Lauritz Melchior, der var passager i bilen, nåede at springe af inden påkørslen skete. Loko KSB nr. 9 fik vakuumanlægget beskadiget.

Som driftsleder af »Småbanerne« i Haderslev amt er ansat driftsbestyrer Delholm, Kjellerupbanen.

Statsbanerne foretog i dag på Frederikssundsbanen forsøg med en sikkerhedsanordning bestående i en trådløs overføring af et signal på strækningen til et alarmapparat – med lampe og tudehorn i lokoets førerhus. Forsøget gik fint – men installationen er meget kostbar – så det er yderst tvivlsomt om banerne kan anskaffe sådanne.

Jernbane-Bladet

2. årgang ... april 1945

Et tog med arbejdere til de tyske arbejdspladser på Djursland blev den 4. kl. 6 afsporet ved Floes. Sabotører havde skruet en skinne løs. To arbejdere blev dræbt og 18 såredes, heraf flere livsfarligt.

Privatbanerne kører i det store og hele daglig, da man benytter gasgenerator-drevne motorvogne.

Den 15. meddeles fra officiel tysk side, at et tysk militærtog i dag er blevet sprængt i luften af danske sabotører. Fire soldater blev dræbt og 26 såret.

Statsbanerne meddeler den 18., at fra og med den 19. april indstilles al persontogstrafik i Fyn-Jylland. Kun de mest nødvendige godstog kører. Storebæltsfærgerne vil af samme årsag kun sejle efter behov.

Frukt fra

»DELIKAT«

Byens største udvalg

BANEGÅRDSPLADS 13 . ÅRHUS

TELEFON 12 11 39

A/S Arbejdernes Landsbank

KØBENHAVN – VEJLE – ESBJERG – ODENSE – RANDERS – ROSKILDE

AALBORG – ÅRHUS

Fire danske jernbanemænd blev den 25. henrettet for sabotage mod værne-magten.

Om aftenen kl. 23.15 den 28. forulyk-kede et tog fra Næstved ved Stenstrup. Tre rejsende blev dræbt og 34 såret. Uheldet skyldtes en fejltagelse, idet Næstved st. sendte toget afsted, skønt man vidste, at en skinne var sprængt bort. Toget blev fremført med loko C nr. 707, der blev væltet om på siden, ligesom den anden vogn efter maskinen blev knust.

Den 29. meddeler jyske aviser, at man som følge af de vanskelige trafik-forhold mellem Silkeborg og Århus vil indsætte hestekøretøjer for at klare den mest nødvendige trafik. Det er lo-kale vognmænd, der i fællesskab agter at klare opgaven.

Den 1. april 1920 fratrådte stations-forstander D. O. Høgsgaard, Nørreport station, sin tjeneste ved DSB på grund af svagelighed, kun 63 år gammel. Høgsgaard var med sit eksplosive format gennem mange år en dygtig og agtet formand for Jernbaneforeningen og for CO II. Da han efter sin afsked filosofe-rede over sin tilværelse, mindedes han bl. a. da statsminister Stauning sagde til ham: »Ja, Didrik – du har sgu da fået statens embedsmænd til at fatte, at de kører med samme tog som tjene-stemændene.« Selv sluttede han med at sige: »Nu går gamle Didrik i hi, og på falderebet ønsker jeg alt det bedst for tjenestemændenes organisationer, og jeg håber tillige, at mit parti – social-demokratiet – altid vil være folkets parti«.

J få linier

Kärnan. – For tredje gang har DSBs sidste dampfærge, Kärnan, skiftet navn. Den begyndte på Masnedø-Orehoved overfarten i 1917 med navnet Orehoved. Kom ved denne overfarts nedlæggelse i

1937 til Helsingør overfarten, hvor den fik navnet Kärnan. Da man nu står for at skulle bruge navnet Kärnan til den nye færge, der leveres fra Svendborg værft sidst i maj, måtte den gamle færge aflevere navnet Kärnan, og har nu fået navnet Senior.

Broklap. – Nordens største broklap med en bredde på 12½ m og en vægt på 60 t er bestilt til havnen i Frederikshavn. Leveringen skal finde sted først i sep-tember i år, og med denne broklap skal det være muligt at køre både til og fra færgerne samtidig.

Radiomast. – Der bliver nu rejst en 38 m høj radiomast ved Kongebroen i Korsør, hvor den skal danne forbindelse med færgerne, rangering og som noget helt nyt med loko på strækningen Korsør-Slagelse. Den gamle radiomast på 33 m er næsten tæret op.

S-togene. – Det er nu et år siden billet-kontrollen på S-banestationerne blev ind-draget, og erstattet af 24 tog-revisorer. De noterer ca. 150 gratister daglig.

Lillebælt. – Den lange vinter har sinket færdiggørelsen af den nye Lillebæltsbro foreløbig med en måned. Broen ventes færdig senest 1. november i år.

Nyt blad. – Jernbanehjemmeværnet ved Rødby Færge har begyndt udsendelsen af et medlemsblad med navnet »Pensel-Stangen«, der indeholder referater og program for hjemmeværnets engage-menter.

Frihavnen. – Det overvejes at ændre togefærgetrafikken mellem Frihavnen og Malmø således, at der kun sejles med godsvogne, hvilket vil betyde en for-dobling i antallet af overførte gods-vogne.

Container. – DSB har sikret sig aktie-majoriteten i A/S Team Trailers, der indehaves af svenske rederier og SJ. For 1.275.000 kr. har DSB erhvervet 51,4 pct. af selskabets aktiekapital.

Farø-broen. – I folketingets trafikudvalg er der fuld enighed om at bygge den nye forbindelse over Storstrømmen over Farø, selv om den bliver 6 km længere og 28 mill. kr. dyrere end som at bygge

København

C. STEINMETZ & SØN

Blikkenslageri – sanitet – skiffer
bygningsarbejde
Udfører arbejder for DSB
Lindegårdsvej 37 . Charlottenlund
Telefon Ordrup 704

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Bøger og papirvarer

Film og kuglepenne

Til konfirmationerne

anbefales kioskerens store udvalg i telegrammer fra de førende kunstforlag

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

Aktieselskab
i Danmark

STENVAD kager

— det store navn i SMÅ kager

B & T

Salg og udlejning af industribyggeri
Udlejning af kontor- og lagerlokaler
i Københavns ny Godsbanegård

KØBENHAVNS
EJENDOMSKONTOR

»BUEN«, Vester Farimagsgade 1, 1606 København V.
Telefon *15 35 01

en ny bro ved siden af den nuværende Storstrømsbro.

Skanderborg. – Fra april er banegårds-restaurationen nedlagt og bladkiosken der sælger derefter pølser og sodavand.

Anlægsstop. – Regeringen har foreløbig indtil 1. oktober sat stopsignal for alle anlægsarbejder, der er bevilliget på indeværende års finanslov.

Najaden. – Samtidig med at færgeren Najaden fra Helsingør-overfarten har været til årligt eftersyn i Nakskov, er der indrettet cafeteria i de tidligere restaurationslokaler.

Dyr flæsketeg. – Vognmændene hævder, at det er DSBs skyld, at søndagsflæsketegen er så dyr, fordi der tages 60 øre pr. kg i fragt for at sejle den over Storebælt.

Tomme vogne. – Den 20. marts ventede 934 tomme SJ-vogne på at blive overført til Sverige. Da hver vogn koster DSB 18 kr. pr. døgn, er det en kostbar forsinkelse for DSB.

Chefstilling. – Stillingen som generaldirektør ved DSB er opslået ledig i 40. lr. med en årsløn på kr. 167.500.

Luftfart. – Kilometerprisen i luften er hos SAS 41 øre, Maersk 38 øre og Finair 26 øre.

Fjernstyring. – Den 17. marts kl. 11.30 blev sikringsanlæggene på strækningen Skive-Struer koblet ind på fjernstyringen i Viborg.

Kvæg med fly. – Fra Billund flyveplads sendes nu med KLM DC-9 maskiner kvæg til Persien. Maskinen kan tage 60-65 dyr pr. gang.

Jernbanerådet. – I stedet for folketingsmand Sv. Horn, der er valgt som formand for rådet, er valgt folketingsmand Hans Lund, Brørup.

Asa Thor. – Hver weekend sejler færgeren med godsvogne på København-Malmö overfarten, hvor den fra lørdag formiddag til mandag morgen overfører ca. 500 vogne.

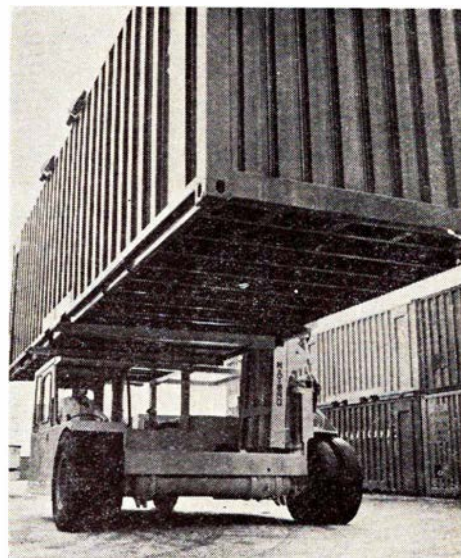
Moms. – Et svensk medlem af Nordisk Råd har foreslået at overveje muligheden for indførelse af moms på udenlandsrejser.

Kongres. – Dansk Lokomotivmandsforening afholder kongres i dagene 12., 13. og 14. maj 1970 i Folkets Hus, Enghavevej.

Århus. – Containerterminalen i Århus er foreløbig forsinket tre måneder på grund af vintervejret.

Skalbjerger. – Stationen, der nu er nedsat til trinbræt, skal have perronerne flyttet med en på hver side af Søndergade over-skæringen.

Modelbane. – Modelbaneanlægget på Odense station er flyttet til banegården i Struer.

Kæmpe gaffeltruck

Ny type gaffeltruck, der kan løfte gods på op til 5.900 kg, er fremstillet af A/S Matbro, Harley, Surrey. Kan løfte container 12,2 m lange. Egner sig også til flytning af lange genstande som rør, stålprofiler, betongenstande, tømmer m. m.

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

... og pengene sætter vi i

Fra dagbogen

Østerport den 25. februar. En 60-årig mand, der for sent opdagede, at toget holdt på Østerport, hvor han skulle af, sprang af toget og faldt om på perronen, hvor han brækkede lårbenet.

Thybanen den 25. februar. På tredje måned dækker sneen landet, og på Thybanen er sneen nu frosset sammen som is. Foreløbig er fem snepløve mere eller mindre splittede, da Mx-erne er for kraftige til de gammeldags snepløve. 100 mand fra CF-kolonnen er gået i gang med at hakke sporet fri for is.

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c - FA. 880

damm's
radio

ALBERTSLUND

64 70 88

Service: 64 79 52

Studsgård den 26. februar. En lastbil læsset med levende grise gik i dag i stå midt på overskæringen vest for stationen. Da lyssignalet viste klart lys for det kommende tog, kom det og påkørte bilens forparti, der blev stærkt beskadiget.

I samme overskæring skete den 2. marts ved 10-tiden en ny påkørsel. Føreren af en lastbil opdagede for sent det røde blinklys, men satte fuld fart på bilen for at nå over før toget kom. Toget ramte bilens bagsmæk, og der skete kun materiel skade.

Rødby Færge den 28. februar. Portør K. Dahl Christensen fik under rangering beskadiget sin højre hånd, hvorved han mistede to fingre.

Rødovre den 2. marts. En 23-årig mand forsøgte i morges at springe på et S-tog, der havde sat sig i bevægelse. Han faldt ned mellem perronen og toget, og pådrog sig indre kvæstelser.

Nyborg den 4. marts. To 12-akslede specialvogne med fire løbere blev i dag overført til Korsør med færgen Asa Thor. Vognene var læsede med svært maskingods fra Tyskland til Sverige. Forsendelsen kunne ikke befordres over Puttgården-Rødby Færge på grund af godsets højde.

Kauslunde den 4. marts. En 4-årig dreng, der havde anbragt sig på forbindelsesstangen mellem en DSB lastbil og påhænger, faldt ned da bilen startede og blev kørt over og dræbt af påhængsvognen.

Hele landet den 5. og 6. marts. Nyt stærkt snefald med fygning skabte atter store vanskeligheder for landets trafik. Et tog kørte fast mellem Nykøbing F. og Gedser. Endvidere togstandsning på Grenåbanen, Struer-Thisted, Lollandsbanen og Høng-Tølløse.

Ålborg den 6. marts. Den nye containerterminal på privatbanernes tidligere terræn ved Dag Hammarskjølds Allé blev indviet i dag.

Kalundborg den 6. marts. Et My-loko, der skulle fremføre et godstog, afsporede i aften så uheldigt, at toggangen til og fra Kalundborg var spærret i flere timer. De rejsende blev i den tid kørt pr. rutebil til og fra Jyderup.

Korsør den 9. marts. Medens sneen stadig volder trafikvanskeligheder er isen i farvandene ved at være i opløsning. Isbryderen Holger Danske er rigget af og sejlet til årligt eftersyn på Nakskov værft.

Vordingborg den 10. marts. En vognbjørn, der skulle transportere en tankvogn til Viemose, blev af modgående trafik tvunget så langt ud til siden, at vejbanen brød sammen under den. En stor kranbil fra København kom og fik transporten op på vejen igen.

Viborg den 15. marts. En personbil med fem mennesker kørte i dag gennem de sænkede bomme ved Hald Ege og blev påkørt af toget. Bilen slæbtes med et stykke og væltede til sidst ned ad baneskråningen. Passagererne i bilen blev alle kvæstet alvorligt, og to af dem er senere døde.

Korsør den 15. marts. To rangermaskiner kørte ved middagstid frontalt mod hinanden, da et håndbetjent sporskifte ikke var stillet rigtigt. En læsset godsvogn og tre tomme vogne væltede om på siden.

Solrød Strand den 16. marts. Føreren af en personbil blev i aften dræbt på stedet, da han med stor fart kørte bag ind i en holdende DSB-bus ved stoppested 54 på Køgevej.

Lunderskov den 17. marts. Som følge af tøjbrud, var ballasten i nat skyllet væk på et stykke af det nordgående spor

mellem Ejstrup og Kolding, og seks godsvogne i et nordgående godstog væltede over i nabosporet. Her kom et godstog og kørte op i de væltede vogne, således at al toggang var spærret mellem Lunderskov og Kolding.

Vordingborg den 18. marts. Banebetjent H. I. S. Pedersen, Vordingborg, var i formiddag beskæftiget ved sporet på Storstrømsbroen. Her blev han på uforklarlig måde ramt af en hollandsk lastbil, og blev senere fundet dræbt på vejbanen.

Middelfart den 18. marts. En vognmand blev i dag idømt en bøde på 8000 kr. for kørsel med overlæs i fem tilfælde. Vognmanden var tidligere idømt en bøde på 4000 kr.

Nykøbing Mors den 20. marts. En importør på Mors blev i dag fængslet for at have afhentet 26 traktorer på godspladsen i Nykøbing M uden at have betalt de på forsendelsen hvilende omkostninger. Han havde straks videre-solgt traktorerne. Det polske firma, der havde sendt traktorerne, krævede at DSB betaler 300.000 kr. for de 26 traktorer.

Ilskov den 20. marts. En traktor med påhængsvogn læsset med korn, blev i dag påkørt af toget på Munklindvej-overskæringen. Traktoren slap over, men påhængsvognen blev totalt splintret, og kornet spredt til alle sider.

Kalundborg den 20. marts. Anlægget til forvarmning af togstammer var i dag brudt sammen. En S-maskine er ankommet og har overtaget forvarmningen.

Gørlev den 26. marts. En personbil med fire personer kørte ved middagstid, trods rødt blinklys, ind på overskæringen i Gørlev og blev ramt af toget. To blev dræbt på stedet, og to kom på sygehus med kraniebrud.

Afdelinger overalt i landet, der udarbejder tilbud uden forbindelse.

DSB benytter DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB A/S overalt i landet til rengøring og vedligeholdelse af waggoner, stationer, administrative områder m. m.

DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB A/S
„SVANEGÅRDEN“

Hovedkontor: Kollegievej 6 Charlottenlund

Dieselloko til Thailand

Et lille land, og dog så vidt om jorden end høres danskens sang og mejselslag

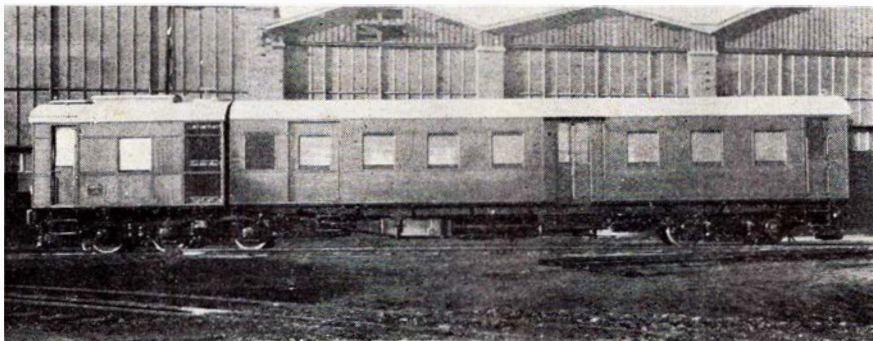

Fig. 1. Diesel-elektriske motorvogne

Disse linier står i den smukke sang »I Danmark er jeg født« af vor store digter H. C. Andersen, men han hentyder nok snarere til danske kunstnere i sin sang. Imidlertid har vore ingeniører også gjort sig heldigt bemærket ude i den store verden, bl. a. med jernbanebygning i Tyrkiet og Iran. Vi har også eksporteret loko og motorvogne, og jeg vil i denne artikel omtale Frichs loko og motorvogne til Thailand.

Allerede i 1924 forespurgte man fra de thailandske statsbaner om tilbud på dieselloko på 1000 hk, men på det tidspunkt kom der kun et enkelt tilbud fra Schweiz, og det lød på ca. 4 mill. kr. omregnet i vore dages devaluerede kr. Det var jo lige pebret nok for et loko, når damploko ikke kostede særlig meget, så det var først i 1927, der kom gang i sagerne.

Gennem ØK har vi danske altid haft meget forbindelse til Thailand, og mange danske var ansat derude i Østen, deriblandt H. A. K. Zachariae, der var maskinchef ved de Thailandske Statsbaner, og han var en pioner indenfor dieseldriften. Han kendte de mange mere eller mindre heldige forsøg, man havde gjort i Danmark med dieselloko og motorvogne med benzinmotorer.

I 1927 blev bestilt to små rangermaskiner på 200 hk fra SLM i Schweiz, og det var ganske solidt kram, for de kørte til 1958. Imidlertid var det først i 1930, der virkelig skete noget. Zachariae mente, at hele statsbanenettet kunne og burde drives med dieselloko og motorvogne, og han kontaktede så de to firmaer i verden, som dengang havde mest forstand på disse loko, ja de eneste, der faktisk kunne bygge diesel-

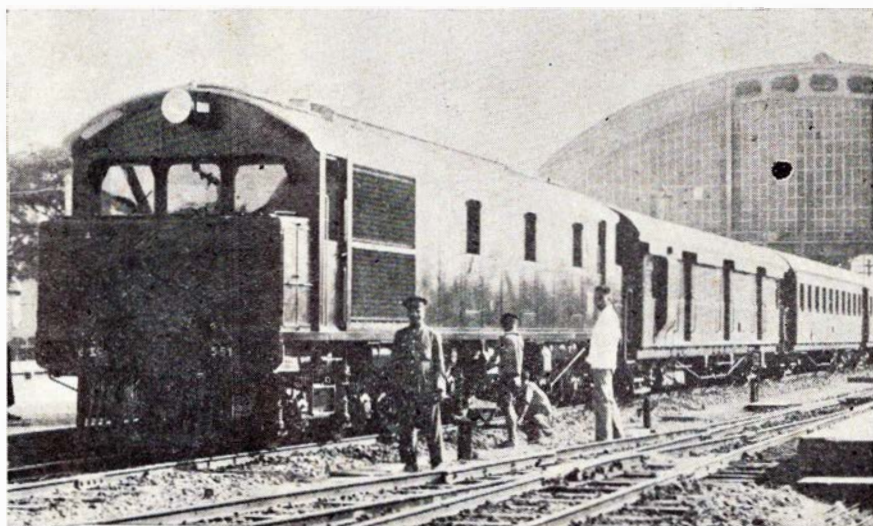
loko, der kunne bruges, og det var SLM og hans landsmænd hos Frichs i Århus. Schweizerne leverede nogle mindre loko på 450 hk, og selv om de var ganske fortræffelige, og levede lige så længe som de danske, så er det vore hjemlige frembringelser, vi vil interessere os for i denne forbindelse.

Den første ordre

Ordren, der blev afgivet i 1930 lød på 6 stk. 5-akslede 180 hk dieselelektriske motorvogne, 6 stk. 2-D0-2 dieselelektriske loko og 1 stk. 2-D0-D0-2 1600 hk dieselelektrisk godstogsloko. Imidlertid var hestekræfterne målt i Danmark, for at passe til de stedlige forhold blev de nærmest regnet for 900 og 1400 hk, noget der er meget almindeligt i tropi-

ske egne. Ordren vakte opsigt i jernbaneverdenen og gjorde Frichs navn kendt overalt, for det var de første loko til eksport med så mange hestekræfter og i så store antal, men forhåbningerne blev ikke gjort til skamme, for det viste sig virkelig at være gedigent dansk håndværk.

Det var måske nu på sin plads at begynde at beskrive motorvogne og loko i detaljer. For at begynde nedefra, så begynder jeg med motorvognene, som jeg har indtrykket af er de mindst kendte, og hvoraf en ses på fig. 1. På grund af, at akseltrykket kun måtte være 9 tons, blev den udført som B1-2, hvilket vil sige, at der var to banemotorer på de to forreste aksler i motoren. Motorenden var faktisk udført som et lille selvstændigt loko, som var hægtet en personvogn på. På den måde undgik man unødigt motorstøj og rystelser i passagerafdelingen, noget der var helt uhørt på den tid. Der var selvfølgelig førerrum i begge ender, og motorvognene var beregnet til at kunne trække 2-3 personvogne. Den vejede tom 41,6 tons og bruttovægten med passagerer og brændstof var 45 tons. Tophastigheden var 60 km i timen. Motoren var en Frichs 6175.CL 6-cylindret dieselmotor, der kørte med 700 omdrejninger i minuttet, og som kunne yde 180 hk ved topbelastning, men ellers var beregnet til 150 hk. Der var tre hastigheder til dieselmotoren, 420, 580 og 700 omdrejninger i minuttet, men desforuden var der den almindelige kontrol med ti trin til kontrollen af strømmen til banemotorerne. Der var 56 siddepladser og et bagagerum. Disse motorvogne var forud for deres tid og

2-D0-2 1000 hk loko på Bangkok station

indeholdt detaljer, der nok er almindelige i dag, men som dengang var noget helt nyt.

For eksempel sad kølerne på siden af lokoet og blev kølet af luft fra en ventilator i taget, ligesom motoren automatisk stoppede, hvis olietrykket faldt under et bestemt minimum. Samtidig slukkede en grøn lampe på instrumentbordet. I 25 år kørte disse motorvogne på Bangkoks nærtrafikbaner, hvor de i forhold til de damploko de afløste, nedsatte omkostningerne så meget, at man kunne nedsætte taksterne. Hvis den opmærksomme læser synes, at der er noget bekendt ved motorvognen, så er det ikke så mærkeligt, for Århus-Odder-banens M2 er en direkte efterkommer af disse motorvogne. Den blev bygget i 1932 kort efter de thailandske, som blev leveret i 1931, men mærkelig nok blev der kun bygget den samme til danske privatbaner.

6 stk. 2-D0-2 dieselloko

Så kommer vi til de 6 stk. 2-D0-2 1000 hk persontogsloko, der ses på billede 2. Billedet er fra Bangkok station. De minder meget om vore egne gamle Mx og er også bygget på samme tid. Ganske vist siger diverse skrifter noget andet, men jeg har et billede taget hos Frichs i Århus med et af de thailandske loko, en af motorvognene og så vor egen Mx. Det kan nu også være lige meget, men i hvert fald vakte de meget stor opmærksomhed, da de blev leveret, for det var verdens første dieselloko på 1000 hk til eksport. De havde 11 tons akseltryk og vejede i alt 86 tons. De havde to 6-cylindrede dieselmotorer, der kørte 600 omdrejninger i minuttet, og højeste hastighed var 65 km i timen, hvilket den gang også var højeste hastighed i Thailand. De var bygget specielt til langdistancetog, der kørte fra Bangkok til grænsen til Malaya og på den nordlige linie til Chiengmai, ca. 1100 km. De kunne køre 2.500 km uden eftersyn, men de har dog ikke kunnet medbringe olie nok til sådan en tur, så de har måttet tanke undervejs. En enkelt gang kørte et af dem et særtog fra Bangkok til Singapore i Malaya, ca. 6000 km.

Selv vi dampentusiaster må erkende, at man faktisk sparede noget ved at købe disse loko. Et loko gjorde på to dage turen fra Bangkok til den malaysiske grænse og tilbage, hvilket i alt bliver 1.980 km, medens man tidligere måtte skifte loko så mange gange, at man skulle bruge fire damploko. På hvert damploko var der tre mand, idet

der var to fyrbødere, da maskinerne var brændefyrede. Dieselloko var halvt så dyre i drift som damploko pr. km når man regnede alt med, selv reparationer.

Damploko kunne trække 13 vogne, hvilket var ca. 400 tons med 60 km på flad bane, og holde 18 km i timen med samme tog på stigninger på 1 til 55. De havde mere sikkerhedsudstyr end motorvognene, idet der også var en lampe, der viste trykket på kølesystemet.

De fleste af vore dieselloko kørte til efter krigen, men det menes at et par af dem blev ødelagt af bomber. I 1960 skrev jeg til Thailand og spurgte, hvordan vore loko havde det, og man svarede, at de nu var slidt næsten op, og at man kun havde 2 stk. tilbage. På grund af deres tilstand blev de brugt til at rangere med på et af banens værksteder. Det kunne være interessant at få at vide, hvor mange km de havde kørt, men det melder historien ikke noget om, men man havde i hvert fald haft meget fornøjelse af dem, da de viste sig at være solidt dansk håndværk.

Det store 2-D0-D0-2 loko

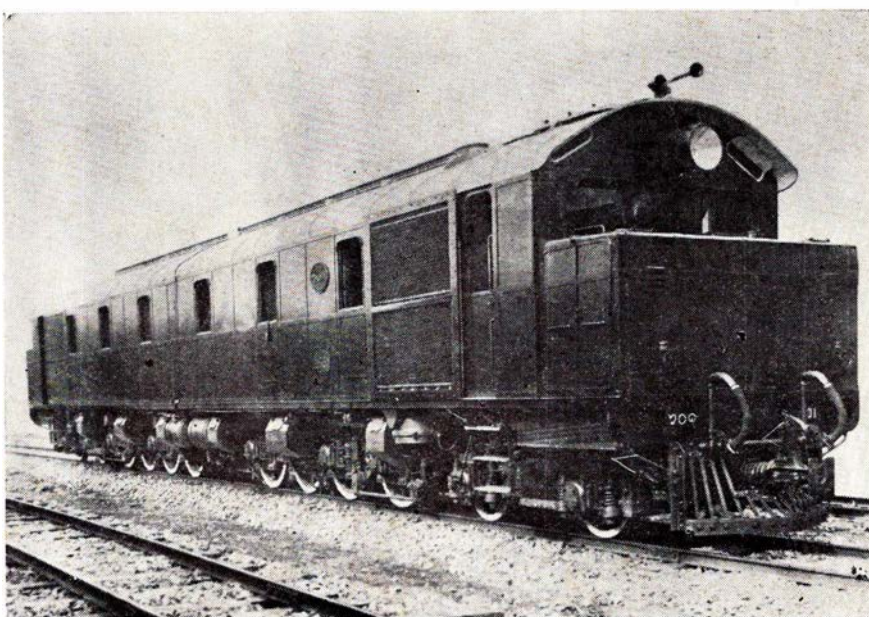
Som rosinen i pølseenden kom så det store dobbelte 2-D0-D0-2 loko på 1500 hk. Det var på den tid verdens stærkeste dieselloko. Det var faktisk en videreudvikling af 2-D0-2 lokoet og det ses på billede nr. 3. Man ville gætte på, at det så havde fire motorer, men det havde to 8-cylindrede motorer på hver 800 hk ved 600 omdrejninger pr. minut.

Motorerne kunne kontrolleres til tre hastigheder, 250, 500 og 600 omdrejninger i minuttet, medens kontrolløren til banemotorerne havde 15 indstillinger. Det havde et akseltryk på 9,5 tons og vejede køreklar 126 tons og var beregnet til at køre med tunge godstog på den nordlige linie til Chiengmai. Det kunne trække 800 tons med 45 km i timen, hvad der også var lokoets højeste hastighed, på lige strækning, medens det på stigninger på 1 til 66 kunne holde en hastighed på 15 km i timen. Da jeg skrev før omtalte brev i 1960 var dette loko stadig i drift, og blev brugt til godstog over kortere distancer, da det også var ved at være slidt op.

Imidlertid klager hr. Hoonchamlong, der har skrevet brevet, over at lokoet bruger mere olie end de nye de lige havde modtaget. Ja, det tror pokker efter så mange års kørsel. Imidlertid skriver han også, at han vil lade det køre indtil der ikke er flere reservedele til det.

Må ikke ophugges

Religion og jernbaner hører normalt ikke sammen, men der knytter sig en morsom historie til thailandske loko. Det fortælles, at en god buddhist ikke må slå ihjel (det må et kristent menneske forøvrigt heller ikke), men det gælder også loko. Man skulle kunne finde næsten alle Thailands loko stående og ruste op hist og her, og det skulle også gælde de danske dieselloko. Måske var det en idé, om vi konverterede til den religion herhjemme? Dog menes det med sikkerhed, at det store dobbelt

2-D0-D0-2 1500 hk dieselloko

Frederikshavn

ESSO SERVICENTER

v/ V. Christensen

Søndergade 3, Frederikshavn. Tlf. 421604.

Benzin – Olie – Vask – Smøring

Autotilbehør

Quick-Service udføres

NB. Ny fuldautomatisk vaskeanlæg

»HJEMMEPRYD«

ved A. og S. Nielsen

Danmarksgade 34 – Frederikshavn

Tlf. 42 10 59

Alt i montering udføres

Forhandling af Rosenstands broderier

Bag den gode smag...

KONDITORI »VICTOR«

ved Orla Jensen

Søndergade 45 . Frederikshavn

Telefon 42 09 67

godstogsloko er henstillet til senere opstilling i et lokalt jernbanemuseum, så det bliver i hvert fald bevaret uanset hvilken religion man har.

Hvorfor kunne vi ikke bruge disse loko herhjemme?

Nu melder der sig jo diverse spørgsmål. Når nu thailænderne var så be-

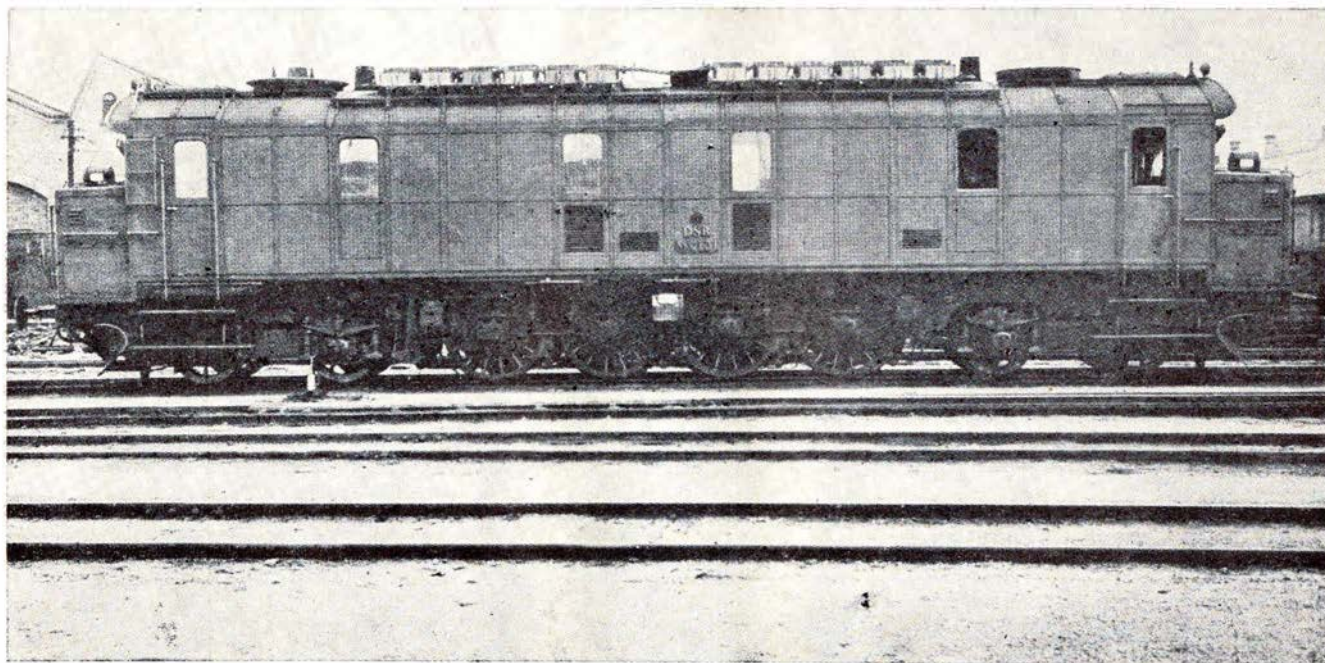
gejstrede for vore loko, hvorfor var vi det så ikke selv? Vi havde to Mx og to Mv, men mere blev det heller ikke til. De holdt ganske vist også meget længe, men de kørte vel ikke under krigen, så deres levetid var vel mindre. Indfriede de ikke forventningerne hos DSB, eller var DSB endnu engang for konservative? Det kunne være meget interessant, hvis der blandt bladets læsere var nogle, der havde kørt disse loko og vil fortælle om dem.

Jeg kan huske de to Mx'er, der kørte persontog over Fyn hver dag, og en dag brækkede en af dem ned i Odense, så man måtte have en D-maskine til at trække toget videre. Måske var det på grund af manglende vedligeholdelse, at de ikke slog an herhjemme, for i Thailand byggede man et værksted specielt til at tage sig af dieselloko, men det gjorde man måske også herhjemme. Frem af busken gamle Mx-førere og lad os høre lidt om de gamle danske dieselloko. Der har forøvrigt tidligere i dette blad været bragt en udmærket artikel om disse loko, men det var mere den tekniske side af sagen.

Så melder der sig et spørgsmål til. Når nu man var så dygtige til at bygge dieselloko hos Frichs før krigen, hvorfor kunne man så ikke efter krigen. Det kan vel ikke nægtes, at General Motors er dygtigere til at lave dieselloko end Frichs, men det har nu sin forklaring. *Frichs fik ikke lov at arbejde og forske videre med sagen, for*

udviklingen frem, for når statsmagten skal have noget udviklet og opfundet, så er det lige meget hvad det koster, *når det er krig det gælder*. Disse ubåds-motorer, som GM lavede, viste sig også at være fortrinlige til dieselloko, da maleren havde lagt penslen, og verden igen var ved at komme i lave, og derfor er GM svære at konkurrere med.

Jo, men man lavede da også dieselloko efter krigen hos Frichs. Ja, det gjorde man, og det gjorde man godt nok, men det var jo i den mindre klasse. De berømte »marcipanbrød« med to Mo-motorer på i alt 750 hk, der var og er virkelig fine loko. Det er faktisk små Rolls-Royce'er på skinner, og jeg har talt med mange privatbanelokoførere og også værkmestre, der var fulde af lovord over disse loko. De gamle fra før krigen er også højt elskede, skønt mange af dem begynder at lide af fremskreden astma. De små »privatbane Mt'ere« var også meget fine, medens deres DSB-kammerater pludselig kom der en hvis hr. Hitler (han var maler, hvis ingen har hørt om ham før) i vejen og han satte vort land i stå på alle områder. General Motors i USA havde også syslet med dieselloko med mere eller mindre held, men nu kom krigen, og nu skulle der bygges undervandsbåde og det skulle gå stærkt. Til sådan nogle djævlé skal der bruges dieselmotorer, og de skal være stærke og driftssikre. Krig er noget ækelt noget, men den skruer samtidig

DSB diesel-el-loko nr. Mx 132. Leveret fra FRICHS 1930.

ikke faldt så heldigt ud. Dog har jeg mødt folk, der mente, at man valgte forkert, da man valgte Mh'en som standardrangermaskine, man skulle hellere have videreudviklet Mt'en, da den har bedre køreegenskaber.

DSB svigtede Frichs

Min personlige mening er, at DSB svigtede Frichs både før og efter krigen. Hvorfor købte man ikke »firkan-tede« dieselloko før krigen, når de kunne fås i næsten alle variationer, det var kun privatbanerne, der kastede sig over dem, og vi kan vist uden overdri-velse sige, at de har holdt liv i mange privatbaner. Hvorfor købte man ikke »marcipanbrød« efter krigen i stedet for de sidste Mo-vogne, som jeg og mange andre aldrig har kunnet forliges med. Så havde man haft et dejligt loko til styrevognstog, som man er så glade for nu, og sådanne loko kunne være gearet til sidebanerne, hvor de i de fleste tilfælde ikke kunne køre mere end 75 km/t på grund af sporet, men kunne have brugt hestekræfterne til igangsætning?

Sådan er der så meget. Jeg vil slet ikke nævne de to Frichs My'ere, for de blev påduttet Frichs og B & W af folke-tinget, men man kan nu engang ikke lige gå hen og trække en My frem af den blå luft, når andre har haft mange år til at udvikle deres. Forøvrigt var det jo ikke Frichs, der lavede det hele. Motoren var konstrueret af B & W og det elektriske var fra Titan, og det var de to ting, der ikke kunne virke rigtigt sammen.

Nok om det, der var altså engang, hvor vi kunne bygge dieselloko, der kunne vække opsigt ude i den store verden. Til sidst er måske at tilføje, at de thailandske statsbaner er metersporede, og at De Forenede Automobilfabrik-ker i Odense også eksporterede sine produkter til fjerne lande, men det vil jeg komme tilbage til i en senere arti-kel.

Jeg vil benytte lejligheden til at tak-ke Frichs for billederne, og som kilde-

materiale er brugt diverse tidsskrifter fra England og Tyskland.

Hans Gerner Christiansen.

Jernbanemuseet

Sønderjyllands genforening med moderlandet den 17. juni 1920

Genforeningen medførte såvel før som efter selve »dagen« meget store tilrettelægningsarbejder for stat og kommuner. Et af de mest omfattende må vel siges at være Danske Statsban-ners overtagelse af det sønderjyske jernbanenet (250 km statsbanelinier). Kun med et nøjere kendskab til begre-bet jernbanevæsen vil man kunne dan-ne sig et nogenlunde skøn over denne opgaves mangfoldigheder. Eksempelvis kan nævnes: Tilvejebringelsen af det i dette særlige øjemed bedst egnede per-sonale til bestridelse af stations-, tog-, bane-, signal- og sikkerhedstjenesten.

Banenettets udbygning (banelege-mer, skinner, sporskifter og signalers ajourføring efter behov – og det var stort). Tilvejebringelse af det fornødne togmateriel (loko og vogne m. m.).

Alt i alt et kæmpemæssigt admini-strativt arbejde, hvortil kom tilrette-læggelsen af det daglige arbejde ude i marken, såsom udarbejdelsen af in-struktioner, reglementer og køreplan-er m. m. Historien viser, at alt dette lykkedes ganske godt. Vi kender den lokale befolknings store glæde over alt det nye, der skulle komme og kom med genforeningen, bekræftet af utallige ud-talelser i tale og skrift såvel som det fremgår af det righoldige billedmate-riale fra den gang.

Jernbanemuseet vil i 50-året i år for-søge at skildre noget af alt dette gen-nem en særudstilling i jernbanemu-seets lokaler, Sølvgade 40, København.

Jernbanemuseet er åbent alle ons-dage fra kl. 12–16 i tiden 1. april til 31. oktober, og der er gratis adgang for alle.

Velkommen.

Kolding

BP-HJØRNET

ved Børge Kulmbach

Fredericlagade 42 – Kolding

Benzin – Olie – Vask – Smøring

samt stort udvalg i autotilbehør

Quick-service udføres – Tlf. 52 62 45

SHELL service

ved Erik Petersen

Mazantigade 12 . Kolding . Telf. 52 11 11

benzin – olieskift – smøring – dækservice

samt autotilbehør

Følg GULF-STRØMMEN til...

GULF service

ved Erik Hansen

Agtrupvej 61 . Kolding . Telf. 52 84 19

benzin – olie – vask – smøring

quick service udføres

Stedet for moderne hårpleje...

SALON »JYTTE«

ved Jytte Grundahl

Dalbygade 9 . Kolding . Telf. 52 45 06

Spec.: Hårtoppe samt parykker

Quick-service udføres på nyt moderne apparatur

SHELL SERVICE-CENTER

Sydbanegade 11 . Kolding . Tlf. 52 24 17

Benzin – olieskift – smøring – vask

samt Quick-service udføres

Tank selv – 3 øre billigere pr. liter

Storebæltsoverfartens Restaurationer og

Restaurant »Halsskov-Perlen«

Werner Schwartzlose

Færgegården: Telf. Korsør (03) 57 06 19

efter kl. 17: 57 10 35

Halsskov-Perlen: Telf. Korsør (03) 57 10 35

OLAF L. KONGSTED & CO.

ROBEL & CO . MASCHINENFABRIK . MÜNCHEN

Hauserplads 32 . 1127 København K.

Telefon Minerva 3247

Aalborg

MEJERIUDSALGET

v/ Erik Ø. Larsen

Boulevarden 44 - Ålborg - Tlf. 12 53 97
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter - Øl - Vand
samt lækkert brød og kager
Bestilling på DESSERT-IS modtages

BRINKMANS BAGERI

Herluf Trollesgade 19 . Ålborg
Telefon 12 08 63

1. kl.s lækkert brød og kager
Sepc.: Smørbagte småkager

Tandlæge Arne Svendstrup

Carl Flygers efft.

Boulevarden 18 . Ålborg . Telf. 12 17 74
Konsultation 9-12 og 13-16
Lørdag 9-12

NORVIN & LARSEN

Entreprenører

Entreprenørgården

Guldbæk pr. Godthåb

Telefon (08) 38 52 55

udfører arbejde for DSB

Køb kun det bedste - det gør vi

SLAGTERFORRETNINGEN

v/ Hartvig Sørensen

Sjællandsgade 82, Ålborg - Tlf. 12 32 39
1. kl.s kød - flæsk - hjemmelavet pålæg

Vor leverandør

Glarmester PETER SØRENSEN

Kastetvej 66 - Ålborg - Tlf. 12 50 80

1. kl.s glarmesterarbejde udføres
Vort speciale er indramning

..... stedet for moderne hårpleje

BODIL LARSEN

Damefrisør

Borgergade 32 - Ålborg - Tlf. 12 67 53
Alt indenfor sidste nye frisurer samt
1. kl.s individuel behandling udføres

Vi handler i...

MEJERIUDSALGET

ved Børge Eriksen

Ryesgade 8 . Ålborg . Telefon 12 59 86
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter

Husqvarna symaskiner - når det ikke er lige meget

Forresten kan De få en
Husqvarna for 850 kr.

Husqvarna

- helsvensk kvalitet

ved J. E. Pejstrup
Gravensgade 14 . Ålborg
Telefon (08) 12 27 25

NØRREGADES CYKELLAGER

ved Jens Jacobsen

Nørregade 24 . Ålborg . Telf. 12 81 76
Stort udvalg i Puch knallerter og cykler
1. kl.s reparationer udføres
med faglig garanti

Vi anbefaler...

GLARMESTER K. H. HOPPE

Dalgasgade 2 . Ålborg . Telf. 16 08 15

Indsætning af ruder - blyruder - indramning - reparationer samt tilbud på nybygninger m. m.

Gælder det ombetækning af møbler - så ring til

BENT HANSEN

Slotsgade 35 - Ålborg - Tlf. 13 31 71

Ombetækning af møbler og pålægning af tæpper med garanti for fagmæssig kvalitet

VI TRÆFFES KL. 9-17

undtagen lørdag

PÅHLMAN HAFSTRØM

TANDTEKNIK

Algade 11 . Ålborg . Telf. 13 23 02

..... lad os forfatte Deres festsang

GLENDAL

Jernbanegade 21 - Ålborg - Tlf. 16 01 72

Duplikering af enhver art fra dag til dag
- også på elektrostencil

..... Vi handler i

LØKKEGADES BAGERI

ved M. Petersen

Løkkegade 15 - Ålborg - Telf. 12 48 21
1. kl.s lækkert brød og kager

Nørresundby

Gør Deres indkøb i

STATIONSVEJENS KIOSK

ved Vedfald Nielsen

Stationsvejen 31, Nørresundby, tlf. 170209
Aviser, uge- og månedsblade, lommerom.
Stort udvalg i tobaksvarer

Dæk og batterier til bundpriser - så køer til...

BP service

Fælledvej . Nørresundby . Telf. 17 13 00

Vi ligger 20% under normalpris

1. kl.s service udføres

Brønderslev

Vejen til bedre service...

BP Jernbanegade

ved Jørgen Pedersen

Brønderslev . Telefon 82 06 11

Stort udvalg i autoudstyr

Hjørring

BONBONNIEREN

STRØGETS KONFEKTURE

ved E. Thomsen

Østergade 4 - Hjørring - Tlf 92 15 35

Stort udvalg i chokolade - konfekturer
samt dessert-is. Spec.: GAVEÆSKER

FUGLE - FISK - AKVARIER

Alt i frø, rekvisitter

planter

fiskefoder

De bedste tilbud får man hos

ROYAL SYMASKINER

og STØVSUGERE

ved E. Jespersen

Jernbanegade 7 - Hjørring - Tlf. 92 29 16

Sagt og skrevet

Kunde-service

Som bekendt hedder DSBs husavis »Vingehjulet«, der er kendt af alle indenfor etaten. Vi tror derimod ikke der er mange, der kender DFDS-publikationen »Malteserkorset«. Fra dette smukke blad har vi klippet skibsreder Knud Lauritzens kloge ord:

Alle selskabets medarbejdere, lige fra ældste direktør til yngste mand ombord, modtager henvendelser fra mange forskellige mennesker om arbejdsforhold, last til skibene, om brevfor-sendelser, passagerforhold og tusinde andre ting.

Jeg vil gerne bede Dem alle betragte enhver henvendelse fra kolleger, medarbejdere, kunder eller andre som en fin mulighed for kontakt og service.

Hvis vi i selskabet kan gennemføre, at alle henvendelser, ligegyldigt om de kommer fra vor største kunde eller fra en lille, forskræmt dreng, bliver modtaget og besvaret med stor venlighed og opmærksomhed – både af forretningsmæssige og menneskelige grunde, vil vi kunne skabe den samarbejds og venlighedens atmosfære, der både gør det daglige arbejde lettere og glædere, og som betyder meget for at fastholde kunder og forretningsforbindelser.

Husk – at selv et afslag skal udformes så venligt og velbegrunder, at modtageren bliver vor ven.

(»Malteserkorset« nr. 1/1970).

Forstandige ord, der også har bud til vore medansatte ved Danske Statsbaner og privatbanerne.

V. J.

Drivatbanenyt

LJ. Saksøbing den 1. marts. Som led i en militærmanøvre skulle 12 militær-

vogne aflæsses ad rampen på Saksøbing station. Under rangering med vognene til rampen, blev denne påkørt med for stor fart. Uheldet medførte forsinkelse i toggangen på op til en halv time på strækningen Saksøbing-Maribo.

Va-GJ. Varde den 19. marts. Store vandmasser skyllede i dag et stort stykke af baneudlægningen væk i nærheden af Biltøft.

SB. Strandby den 2. april. Morgentoget fra Skagen afsporede i dag nord for Strandby på grund af is på skinnerne. Efter middag atter normal kørsel.

Odsherreds Jernbane

Trafikministeren har ansøgt finansudvalget om et statslån på 2.655.000 kr. til moderniseringsforanstaltninger i perioden 1970-71.

Hornbækbanen

Banens lynetter ventes leveret, så de kan tages i brug ved køreplansskiftet den 31. maj.

Lollandsbanen

Banens underskud for 1969 blev på kr. 4.674.403. Heraf dækker staten kr. 3.599.242 og resten betales af amtsråd og kommuner. Da det har vist sig vanskeligt for virksomhederne at kunne nå frem med godset til Maribo gods-ekspeditions lukketid kl. 16.30 er lukketiden ændret til kl. 17.

Model-Jernbane

Faxe Jernbane

Vognenes metaldele er sortmalet. Træværket er ubehandlet, idet kalkstøv, der hurtigt lægger sig overalt, har en konserverende virkning, der ikke er ringere end noget imprægneringsmiddel.

Viby J.

Velkommen hos...

TEXACO Service ved Severin Mikkelsen

Ormslevvej 40 - Viby - Tlf. 14 70 75
benzin og autodiesel - Marfax smøring
Olie samt stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres
Husk vore selvvaskepladser

Høskovens Husholdningsvask og Varmerulle

ved Lilly Rasmussen
Langsvadsvej 6 - Viby - Tlf. 14 18 41
våd vask - tør vask - samt rullevask
Vi henter og bringer gerne

CARLO'S SELVBETJENING

Stampesvej 23 - VIBY - Telefon 14 14 61
Alt indenfor 1. kl.s kolonial - konserver
vine - spirituosa samt tobaksvarer
NB. Prøv vor ekstrafine kaffe

Vi kører til...

VIBYVEJ AUTOREPARATION

ved Martin Thomsen
Vibyvej 87 - Telefon 15 83 29
1. kl.s autoreparationer udføres
på alle vognmærker

I model kan vi opnå den virkelige vogns »hvidkalkede« udseende ved at pensle den med tandpasta udrørt i vand. Når tandpastaen er tør, børster vi vognen, indtil træet titter frem hist og her.

Som kobling bruger vi en kæde på tre led. Kæden fastgøres ved hjælp af en øsken i vognens ene ende. I den anden anbringer vi en passende krog.

Den virkelige vogns data:

hjul diameter 500 mm
rumindhold 3 m³
last 6 tons
SKF-kuglelejer
uaffjedret
faste puffere

Lauges Herremagasin

Specialforretning for arbejdstøj
Banegårdsplads 18 - Århus - Tlf. 12 94 96

Aarhus Korsetfabrik

A/S Bertex
Clemensstræde 7 - Århus
Tlf. 13 02 06

Fredericia

VEEDOL service

ved Alfred Skousen

Vejlevej . Fredericia . Tlf. 92 46 70

Benzin - olie - vask - smøring - dækservice

Åben fra 7.30-23.00

Spec.: Ny aut. vaskemaskine

SOFT ICE CAFETERIA

ved Henry Gadegård

Vesterbrogade 31 . Fredericia

Telefon 92 26 63

Pølser - Hot-dogs - Is - Sodavand
samt kaffe med brød og smørrebrød

Åben fra kl. 6-22

SLAGTERFORRETNINGEN

ved Erik Raben

Kongsgade 77 . Fredericia

Alt i 1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg og salater

Prøv vor medister

TELEFON 92 12 81

LUCULLUS SMØRREBRØD

Vesterbrogade 24 - Fredericia

Lækkert smørrebrød

Selskabssmørrebrød - Anretninger

Vi bringer overalt - Tlf. 92 25 64

Vi spiser på

STRØG-CONDITORIET

Danmarksgade 16, Fredericia, tlf. 920203

Små varme retter samt smørrebrød

Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

TV HUSET

Vasegården - Fredericia - Tlf. 92 44 68

Stort udv. i de førende mærker indenfor

RADIO - TV - BÅNDOPTAGERE samt

HARDE HVIDEVARER

EXCELLENT ISBAR

v/ G. Hansen

Jyllandsgade 65 - Fredericia - Tlf. 922460

Stort udvalg i chokolade - konfekturer

gaveæsker

Vort speciale: Softice samt dessert-is

WASCATOR VASK

Norgesgade 11 - Fredericia - Tlf. 923454

Våd vask - Tør vask - Rullevask

Vi henter og bringer

Vi kører til ...

TEXACO service

ved B. Thiessen

Vejlevej . Fredericia . Telefon 92 58 48

Benzin - Olie - Vask - Smøring

samt autoudstyr

Quick-service udføres

SYMASKINEHUSET

ved K. Nørregaard Andersen

Oldenborggade 8 . Fredericia

Tlf. 92 02 97

Forhandler af Pfaff-Koyo samt

Passap strikkemaskine

FREDERICIA BOGTRYKKERI

ved Niels Schultz

Kirkestræde 16 . Tlf. 92 00 66

BELYSNINGS- OG INGENIØRFIRMA

ved N. E. Lauridsen

Belysningsafd.:

Prinsessegade . Tlf. 920236

Installationsafd.:

Erritsø . Tlf. 922278

RANDALSCENTRETS

SLAGTERFORRETNING

ved Ivan Nielsen

Devantiersvej . Fredericia

Telefon 92 54 77

1. kl.s kød

samt hjemmelavet pålæg og salater

Prøv vor fine medister

Damerne går til ...

Salon »MERCi«

Jyllandsgade 71A . Fredericia

Alt indenfor moderne hårpleje

samt sidste nye frisurer

Telefon 92 03 41

Det bedste brød får vi fra ...

TRELDE BAGERI

ved H. C. Blunch

Trelde . Telefon 95 70 87

Indre Ringvej 195 . Telefon 92 58 64

MEJERIUDSALGET

ved N. A. Nielsen

Prangervej 53 . Fredericia . Tlf. 92 02 85

Alt i 1. kl.s mejeriprodukter

samt frisk brød og lækre kager

Vi handler i ...

SLAGTERFORRETNINGEN

ved Ib Ahle Kristensen

Dronningensgade 33 . Fredericia

1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg
og salater

Telefon 92 05 52

Viktualieforretningen »PIKANT«

ved Tove Lund

Vesterbrogade 44 . Fredericia

Alt i hjemmelavet pålæg og delikatesser

Hver dag varm middagsret kr. 4,15

Smørrebrød, anretninger

og diner transportable

Telefon 92 11 88

Emil Jensen's Malerforretning A/S

Vendersgade 37

Telefon (05) 92 48 48

Telefon (05) 92 03 53

NILFISK

Få en demonstration af den nye Nilfisk

- såvel dag som aften

V. Rasmussen

Kongsgade 57 . Tlf. 92 33 31

Privat 86 65 40

HUSK vi giver toppris for Deres

brugte støvsuger

Vejle

Stedet for moderne hårpleje ...

Salon MADEMOISELLE

ved Anna Schmidt

Skovgade 25 . Toftebo . Tlf. 82 53 63

Speciale: Hårtoppe og parykker

BRØDUDSALGET

ved Emma Jensen

Staldgårdsgade 19 . Vejle . Tlf. 82 64 75

1. kl.s lækkert brød og kager

samt chokolade og konfekturer

Bestilling på dessert-is modtages

Trækraft

Og hvad skal vi så bruge som trækraft på vor lille kalkbane?

Vi har flere muligheder. Jouef's to-koblede HO-smalsporloko V 12 er særdeles velegnet til formålet, da det med sin korte akselafstand, 17 mm, kan køre igennem den skarpest eksisterende kurve.

Jouef V 11 har samme fordel, men da det er en kopi af et østrigsk industriloko (diesel), har det måske ikke så mange tilhængere her i landet.

Liliputs 0-C-1 H0-smalsporloko 701ZB kan også bruges. Dette loko kræver dog blødere kurver. Og for ikke at virke for overdimensioneret, bør loko køre med mindst ti vogne i hver togstamme.

For nævnte lokotyper gælder, at man bør fastlime pufferplanker af træ, 3×3×20 mm, i hver ende af loko. Midt i planken en trækkrog, svarende til kalkvognens kædekobling.

Som vejledning for koblingshøjden tjener lokoets oprindelige kobling (trækkrog).

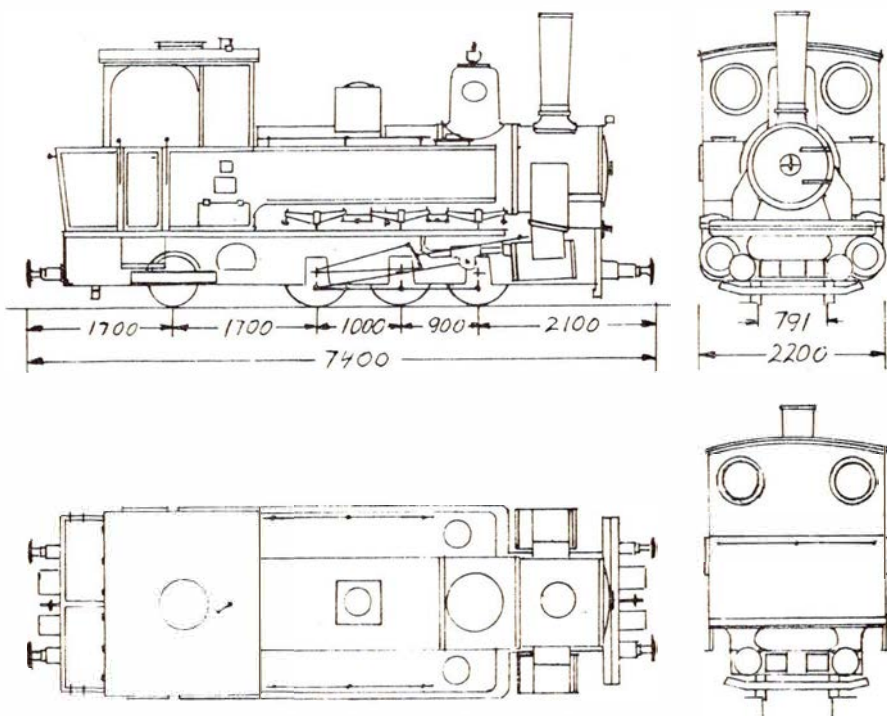
Ser vi nøjere på Liliputs loko nr. 701ZB, opdager vi straks, at det i høj

grad ligner Faxe Kalkbruds store loko nr. 4, 5 og 1 (ny 1), der er tenderloko af typen 0-C-1. Se illustrationen, der er i H0.

Disse maskiner er bygget af Krauss i hhv. 1907, 1914 og 1926.

Data for loko:

Cylinderdiameter	320 mm
Slaglængde	400 mm
Drivhjulsdiameter	800 mm
Løbehjulsdiameter	560 mm
Adhæensionsvægt		
nr. 4	17,6 t
nr. 5 og 1	18,1 t
Vægt, tjenestefærdig		
nr. 4	22,3 t
nr. 5 og 1	23,1 t
Kulforråd	1,1 t
Vand	2,3 t
Kedeltryk	10 atm.
Ristestareal		
nr. 4	0,83 m ²
nr. 5 og 1	0,90 m ²
Hedeflade		
nr. 4	45,0 m ²
nr. 5 og 1	50,3 m ²

Faxe Jernbane loko nr. 4, 5 og 1

Skanderborg

Det store udvalg i legetøj samt gaveartikler - finder De hos

»TANTE LILLI«

Adelgade 64 . Skanderborg

Telefon 52 05 62

FRUGT		ALTID
GRØNT	F. G. B.	FRISKE
BLOMSTER	HUSET	VARER

Adelgade 64 . Skanderborg . Tlf. 52 06 72

Tandlæge

ESKE KRISTENSEN
Adelgade 57 . Skanderborg
(over Jyske Bank)
Telefon 52 11 77

Hadsten

Der er go' gang i ure fra ...

URMAGER ALEX NIELSEN

Søndergade 7 . Hadsten . Telf. 720

Stort udvalg i førende mærker

1. kl.s reparationer udføres

ESSO servicenter

ved Jørgen Mortensen

Vesselbjergvej . Hadsten . Telefon 410

Benzin - Olie - Vask - Smøring

Stort udvalg i autotilbehør

Quick service udføres

Grenå

KELD BAKMANN

Overstræde 8 . Grenå . Telf. 32 28 29

Alt indenfor moderne gulvbelægning

samt møbelpolstring udføres

Tilbud og overslag gives uden forb.

**NÅR DER SKAL SPARES
NÅR DER SKAL LÅNES**

kom i

SPAREKASSEN - FREDERICIA

Søren Madsen Maskinfabrik

Fredensgade 42 . Århus . Telefon 12 15 42

Udfører efter opgave: FORMVÆRKTØJ for plastic - SNIT-,
STANSE- og TRÆKVÆRKTØJ

Overslag og tilbud uden forbindelse

Vejle

Køb Pfaff – Pfaff er kram ...

PFaff symaskinecentrum

ved J. Høeg Sørensen
Tønnesgade 1 . Vejle . Tlf. 82 86 01
Eneforhandler af Pfaff og Passap
strikkemaskine

VEEDOL service

ved mekaniker Johnny Jørgensen
Kolding Landevej 62 . Vejle
Tlf. 82 75 78

Benzin – Olie – Vask – Smøring
Autoudstyr

Spec.: undervognsbehandling
samt alt i reparationer

TANDLÆGE

ERIK STEEN JØRGENSEN

Finlandsvej 2 G . Vejle
Telefon 82 63 07

VEJLE KARROSSERIFABRIK

og

AUTOOPRETNING

ved Hans J. Sørensen
Vedelsgade 75 . Vejle . Tlf. (05) 82 24 88
privat (05) 82 65 76
Spec.: PERSONVOGNSOPRETNING

Tandlæge

HANS BOYSEN

Dæmningen 70 . Vejle
Telefon 82 11 93

Aksel Andersen
Nørrebrogade 26
7100 Vejle
Telefon 82 86 94

Stadig et sting foran
Forlang byttetilbud

Ind til ...

ESSO Servicenter

ved Erling Skøtt
Kolding Landevej 31 . Vejle
Telefon 82 08 51
benzin – oile – vask – smøring –
autoudstyr – quick-service udføres
reel betjening

SLAGTERFORRETNINGEN

ved G. Friedrichsen
Koldingvej 40 . Vejle . Tlf. 82 21 77
1. kl.s kød, flæsk, hjemmelavet pålæg
og salater. Husk vor fine ugepakker
torsdag - fredag - lørdag

GULF service

ved John Bak
Kolding Landevej 22 . Vejle
Telefon 82 16 70
Benzin – Olie – Vask – Smøring
AUTOUDSTYR – QUICK-SERVICE
med de nyeste apparaturer
Autoreparationer

Horsens

Centralvarme – dampanlæg – vand-,
gas-, sanitet- og blikkenslagerarbejde
– så ...

K. V. KOCHS EFTF.

G. Dalhoff Knudsen
ingeniør, m. afl.
Kattesund 12 . Horsens . Tlf. 62 27 00
Tilbud og overslag gives u. forbindende

Beringsgårdens Smørrebrød

ved Lissy og Arne Stidsen
Kongensgade 10 – Horsens – Tlf. 62 22 77
God daglig frokostpakke – lækkert
smørrebrød samt anretninger
Åben alle ugens dage fra kl. 6 (undtagen
mandag)

Vi handler i ...

TOBAKSFORRETNINGEN

ved I. Skov
Smedegade 60 . Horsens . Tlf. 62 80 54
Stort udvalg i cigarer – tobakker – vine
– spirituosa samt rygeartikler

Stedet for moderne hårpleje

WIENER-SALONEN

ved Lone Køhler
Allégade 8 . Horsens . Tlf. 62 44 10
1. kl.s individuel behandling udføres

Damerne går til ...

Salon »LADY«

ved Anna Lisa Mikkelsen
Platan Allé 9 . Torsted . Tlf. 62 67 64
Alt indenfor moderne hårpleje
Speciale: Hårtoppe samt parykker

HORSENS BANK

Aktieselskab
Søndergade 18–20 . Horsens
Telefon (05) 62 12 00

Herning

Deres slagter ...

STRØGETS KØDFORSYNING

ved Pedersen og Johansen
Bredgade 47 . Herning . Tlf. 12 00 67
Fineste smørrebrød leveres
leveres på bestilling til kl. 21
Spec.: Ugepakke til den rigtige pris

HERNING SMØRREBRØD

ved Niels Schmidt
Østergade 1 – Herning – Telefon 12 31 36
God daglig madpakke, lækkert smørre-
brød samt anretninger leveres efter ønske
Hver dag varm middagsmad

Vi kører til

MOBIL SERVICE

v/ Jan Lassen
Silkeborgvej 42–44, Herning, tlf. 12 34 94
Quick-service udføres – Hjulafbalancering
lygteindstilling – batteri – dækservice
Stort udvalg i auto-tilbehør

NELLY LAURITSEN

lægeaut. fodplejer
Vejlevej 26^a – Herning – Telefon 123214
Åben fra 9–17 eller efter aftale

I/S BYGNINGSGLAS

Søren Steger
H. C. Ørstedesvej 20 . Herning
Telefon 12 55 70
1. kl.s glarmesterarbejde udføres
Tilbud og overslag gives uden forbindende

Skal hunden klippes eller trimmes
– så gå til ...

A. MADSEN

Fonnesbechsgade 11 . Herning
Telefon 12 42 17
Garanti for kyndig og
omhyggelig behandling

Brande

Brillen er fra ...

STENSGAARD

Ure – Brillor – Guld – Sølv
Storegade 15 – Brande – Tlf. 18 08 76

Skjern

SKJERN CYKLELAGER

CYKLER - CYKELDELE - AUTOCYKLER
Tværgade 2 . Skjern . Tlf. 35 11 33

Liliputs maskine har samme hjularrangement som nævnte FJ-loko, blot er de originale maskiner forsynet med udvendig ramme. Endvidere adskiller FJ-lokoerne sig ved kortere vandkasser og ved kulkasse bag på fyrerhuset.

De fleste af vore læsere vil nok tolerere disse forskelle. Kan man derimod ikke det, fjerner man modellens plastoverdel (skorstenen skrues løs), og på sætter ny overdel af metal, bygget efter nærværende tegning.

J. B. Dyrkilde.

GÅGADENS LEGETØJ OG HOBBY

ved Aage Wøhlk

Vestergade 6 . Nørresundby . 171217

Stort udvalg i hobbyartikler og elektriske tog - minirace - fjernstyring - træ- og plasticbyggesæt

Alt i førende mærker

Banebørsten

SÆLGES: DJK-hæfter 1-14, Da jernbanen kom til Jylland, Jernbaneminder, DSB-lokomotiver: Bay (engelsk), Scandia (jubilæumsskrift i kassette). Tilbud til *Dan Sterup, Bodilsker, 3730tc.C* bud til:

Dan Sterup, Bodilsker, 3730 Nexø

Fotohobby

Nye hurtige fotografiske processer

De almindelige fotografiske processer, der er så velkendte, har gennemløbet en ca. hundredårig udviklingshistorie - og der skal ikke herske tvivl om, at man endnu i mange år vil bygge videre på disse principper. Men derfor må man ikke glemme fremtidens fotografi, der allerede har trukket linierne op med stor tydelighed.

Feriefilm - fotoudstyr og Deres nye kamera

køber De med fordel og sagkyndig service hos

FOTO SPECIAL - Vimmelskiftet 47

- midt i Københavns hyggelige gågade

Nye og hurtigere processer er på vej, eller rettere sagt, de er her!

Det kan med sikkerhed forudsiges, at de i løbet af næste tiår vil overtage føringen og henvise de nu gængse negativ/positiv processer med langsomme bade-, skylle- og tørrestadier til at være gammeldags kuriositeter - på linie med daguerreotypiet og den våde kolodiumplade.

Den timelange køretid fra optagelse til færdigt billede er allerede reduceret til noget, der kan klares på 15 sekunder!

I denne del af kursændringen har de gamle fotofabrikker ydet et beundringsværdigt forskningsarbejde og investeret megen kapital. Det gælder f.eks. tobads- og etbadssystemerne for fotokopieringsarbejde.

FOTO-CENTRALEN

Rønvigs Eftf. ved H. C. Laursen
Kirkegade 15 . 7100 Vejle . Telf. 82 16 16

Alle artikler for foto

Udlejning af fremviserapparater
for småfilm og lysbilleder

Gå til specialisten . . .

SEERUPS FOTO

Kirkegade 3 . Struer . Telf. 85 12 10
Alt indenfor foto samt tilbehør

Kodaks polaroid-kamera, der på 15 sekunder efter optagelsen kan levere et færdigt billede, er et håndgribeligt bevis på, at en stædig opfinders tankegang var rigtig - selv om eksperter den gang sagde, at det var umuligt at gennemføre!

De tre lynhurtige processer, der allerede er taget i brug i større udstrækning, er følgende:

1. Tobads-proceduren, der er en forbedring af den kendte fremkalde- og fikseringsteknik, men har reduceret processernes varighed fra minutter til sekunder.
2. Etbads-proceduren, der gennemfører en kopieringsproces på få sekunder efter det såkaldte diffusionsprincip.
3. Polaroid-Land fotografien, der straks efter optagelsen leverer et færdigt sort/hvidt billede på 15 sekunder og et farvebillede på 60 sekunder - i begge tilfælde uden brug af mørkekammer.

Tobads-processen

Tobads-processen bruges til positive kopier eller forstørrelser efter almindelige negativer. Man indsætter negativet i forstørrelsesapparatet og eksponerer på sædvanlig måde. Men i stedet for at fremkalde i skåle, indføres papiret i et valse-system, der kører fotopapiret igennem et aktivatorbad, hvor billedet straks fremkaldes.

Derfra føres papiret gennem et nyt sæt valser, der stryger det meste af fremkalderen af og transporterer det videre frem til et stabilisatorbad, der neutraliserer alle fremkalderrester og fikserer kopien. Inden for 10 sekunder et næsten tørt billede ud af maskinen!

film til enhver kameratype

Randers

Tandlæge OLE FENGER
har pr. 1. december 1969 overtaget tand-
læge fru Kirsten Nielsens praksis
Rådhusstorvet 3 - Randers Tlf. 42 14 66
Konsultation 9-17, undtagen lørdag

**HADSUNDVEJENS
BLOMSTERGARTNERI**
Hadsundvej . Randers
Telefon 42 51 41

Den moderne hårpleje får man hos
SALON NØRRERIIS
v/ L. Marhauer
Trapsgade 1 - Randers - Tlf. 42 38 89
Speciale: Hårtoppe samt parykker

AUTO-RUDER
Montering - Tætning
JYSK AUTOGLAS
Ørneborgvej 5 - Kristrup - Tlf. 42 56 56
Døgnvagt - Kommer overalt

MEJERIUDSALGET
ved Arne Andersen
Staldgårdsgade 12 . Randers
Telefon 42 14 67
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
samt stort udvalg i kolonialvarer

CROCUS CHOKOLADE
»VESTERPORT«
Vestergade 68 - Randers - Tlf. 42 33 71
Stort udvalg i gaveæsker

Stedet for moderne hårpleje ...
SALON »LADY«
v/ Anna Marie Kristiansen
Udbyhøjvej 96 - Randers - Tlf. 42 59 78
Alt indenfor sidste nye frisurer

Vi handler hos ...
Købmand UNGSTRUP
J. C. Støyers efft.
Viborgvej 38 - Randers - Tlf. 42 03 25
1. kl.s kolonial - konserves - vine
spirituosa - EKSTRAFIN KAFFE

BILGAS
SALG - MONTERING - SERVICE
for alle vogntyper
Mekaniker KNUD LADEFOGED
Klausholmvej 16 - Randers - Tlf. 43 11 17

Snedkermester EIGIL JENSEN
Von Hattenstræde 10B . Randers
Detail-møbelsnedkeri med fremstilling
af alt i enkeltmøbler - garanti for 1.
kl.s arbejde - Tilbud uden forbnidende
Telefon 42 16 16

NY TANDLÆGEKLINIK
Tandlæge LEIF WIEBRECHT
Rådhusstorvet 4 . Randers . Telf. 43 17 33
(Handelsbankens gl. bygning)
Konsultation 9-17 - Lørdag efter aftale

Langå

Tøj til far og søn ...
SKYDT'S HERRETØJ
Bredgade 42 . Langå . Telf. 46 14 47
... det store kvalitetsudvalg i
herre- og drengekonfektion
samt lingeri ...

Silkeborg

SPAREKASSEN
for Langaa og Omegn
Bredgade . Telefon (06) 46 13 22
Daglig 9.30-15.30
fredag tillige 16.30-18.00 - lørdag lukket
Filialer: Stevnstrup-Torup

DORTHE KOLONIAL
v/ Dorthe Gammelgaard
Jernbanevej 35 - Silkeborg
Alt i kolonial - konserves - vine -
spirituosa samt tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe
Telf. 82 14 55

Gør Deres indkøb af frugt -
chokolade - tobaksvarer
samt aviser - blade - bøger i ...
RUTEBILKIOSKEN
ved G. Nielsen
Silkeborg

Silkeborg

NY PRAKSIS
Tandlæge FRITS NIELSEN
Østergade 10 . Silkeborg
Telefon 82 19 43

NY TANDLÆGEPRAKSIS
Tandlæge
HANS JØRN PEDERSEN
Borgergade 12 . Silkeborg
Telefon 82 14 15
Konsultation feter aftale

Det store udvalg til **BRODERI** og
HÅNDARBEJDE finder De i
BRODERIFORRETNINGEN
v/ Elna Lind
Nygade 5 - Silkeborg - Tlf. 82 41 61
Spec.: Håndstrikked garn og opskrifter
efter tidens mode

MOBIL Service
v/ Ferm Olsen
Vestergade 51 - Silkeborg - Tlf. 82 59 70
Al service udføres af faguddannet
personale - Spec.: Undervognsbehandling

Osten er go' fra Lyngbygade to ...
BENT'S OSTE
Lyngbygade 2 - Silkeborg - Tlf. 82 00 85
Stort udvalg i kiks og marmelade

samt **FRISKE LANDÆG**
TRIANON
ved E. Christoffersen
Vestergade 28 - Silkeborg - Tlf. 82 03 97
1. kl.s lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne

RINGGAARDENS CHOKOLADE
ved Anna-Marie Rasch
Nylandsvej 23 . Silkeborg . Tlf. 82 23 58
Stort udvalg i chokolade, konfekturer
samt gaveæsker
Bestilling på **dessert-is** modtages

Vejen til bedre service ...
BP service
ved Tage K. Jensen
Vestergade 75 . Silkeborg . Tlf. 85 54 55
benzin - olie - vask - smøring
samt stort udvalg i autoudstyr

Finessen er, at fotopapiret har fremkaldestoffer indbygget i emulsionen. I det alkaliske aktivatorbad sættes fremkaldelsen i gang og den fuldendes på sekunder!

Det stabiliserede billede kan holde sig i årevis i mørke. Ønsker man et billede, der kan holde sig ubegrænset i lys, fikserer man i et almindeligt fikserbad, udvander grundigt og tørrer det som sædvanligt.

Tobadspapiret er ikke dyrere end almindeligt fotopapir, men det motoriserede fremkaldemaskineri koster fra kr. 1000 og opefter.

Man kan vove at spå, at man inden længe vil kunne købe pålideligt maskineri til håndkraftbetjening for et par hundrede kroner. Systemets anvendelse i amatørrens mørkekammer er lige om hjørnet.

Og kan man indbygge fremkalderstoffer i fotopapirets emulsion, lader det sig også praktisere i filmemulsionen. En negativfilm, der kan fremkaldes på sekunder, bliver det næste skridt i udviklingen!

Etbads-processen

Også denne proces er i vid udstrækning taget i brug: på kontorer til kopiering af dokumenter, på tegnestuer til reproduktion, i de grafiske fag til reproduktion og fremstilling af offsetplader. Agfa kalder sin proces »Copyrapid« og hos Kodak hedder den »Instafax«.

Etbads-processen bygger på et såkaldt diffusionsprincip.

Man eksponerer et lysfølsomt negativpapir på traditionel vis i et kontakt- eller forstørrelsesapparat.

Det eksponerede negativ lægges sammen med et positivt stykke kopipapir (der ikke er lysfølsomt). De to papirer føres samtidig igennem et fremkalderbad og videre igennem et par valser, der dels presser papirerne sammen i tæt kontakt, dels stryger fremkalderen af, så de sammenlagte fotopapirer kommer næsten tørre ud af maskinen.

Efter 6-8 sekunders forløb er det ubelyste sølv i negativpapiret vandret over på det positive papir og har dannet et positivt retvendt billede af originalen. Det eksponerede og fremkaldte sølv forbliver i negativpapiret.

Man adskiller de to stykker papir og har nu en positiv papirkopi, der er stabil og et papirnegativ, der er ustabil og kan bortkastes. Ønsker man flere kopier, gentager man proceduren med et nyt stykke negativpapir og et nyt stykke positivpapir.

Da emulsionerne har en stejl gradation, kan processen kun bruges til stregoriginal-reproduktion.

Interesserede kan i øvrigt rekvirere alle tekniske oplysninger hos Agfa-Geveart eller Kodak.

Knud Sidal.

Fra klubberne

Mariager-Handest Veteranjernbane

Banens officielle indvielse finder sted lørdag den 2. maj og driften påbegyndes søndag den 3. maj og fortsætter på alle søn- og helligdage indtil udgangen af september. Køreplaen er fastsat således:

Mariager afg. kl. 10, 13 og 16
Handest afg. kl. 11, 14 og 17

Dansk Jernbane Klub

Driften af veteranbanen Maribo-Bandholm havde i 1969 et overskud på 4.410 kr.

Korsør og Nyborg jernbaneorkestre

Orkestrene gæster i dagene 15.-21. maj Salzburg jernbaneorkester.

Personalia

Gredstedbro

Stationsmester H. Grøn, Durup, er efter ansøgning flyttet til Gredstedbro st., hvor stmst. F. E. Godtfredsen er flyttet til Roslev station (19 lr).

Dødsfald

Stationsforstander S. N. Neerland, Esbjerg 1933-43, 82 år.

Lokofører Oscar Jensen, fh. HHGB Helsingør, 81 år.

Stationsbetjent A. H. R. Petersen, fh. Nørrebro, 77 år.

Overtrafikassistent S. A. C. Molbech, fh. København Gb., 76 år.

Stationsforstander O. K. Rostbøll, GDS Tisvildeleje 1933-64, 74 år.

Lokofører E. K. Lohse, fh. Kbhvn L., 71 år.

Stationsforstander L. E. Petersen, HFHJ Frederiksværk 1955-1968, 69 år.

Lokofører N. K. Spøer, mdt. Helgoland, 69 år.

Overportør H. C. C. Kolding, fh. Kbhvn Gb., 69 år.

Overmaskiningeniør E. Hansen, 1. distrikt M., 68 år.

Stationsforstander O. I. Reintoft, Måløv 1960-69, 68 år.

Overmatros G. Hansen, Korsør, 62 år.

Vognopsynsmand H. B. Nielsen, Århus, 57 år.

Banebetjent J. C. Juulsgaard, Vojens, 57 år.

Banebetjent H. J. S. Pedersen, Vordingborg, 48 år.

Bøgerne kan De se i...

BIRKELUNDS BOGHANDEL

Bredgade 22 . Ikast . Telf. 15 10 62

Boghjørnet

Forlaget Fremad

Økonomisk Demokrati

Af Viggo Kampmann. 89 sider.
Kr. 9,75. Fremads Fokusbøger

Til det stadig stigende krav om mere demokrati på arbejdspladserne knyttes ganske naturligt et forlangende om økonomisk demokrati, dvs., at medarbejderne får andel i den kapitaldannelse, der fremkommer bl.a. ved deres indsats, men hvordan realiseres dette ønske, der jo må siges at være et indgreb i den private ejendomsret.

Som et konkret forslag til en lovfæstet udbyttedeling påkalder denne bog stor interesse – og enhver politisk interesseret burde sikre sig bogen, hvis synspunkter uundgåeligt vil præge debatten i den kommende tid.

Bogringens bøger

Så er vi nået til sæsonens to sidste bind i bogringens 1969-70 serie. Bøgerne udsendes i maj måned og består af forfatteren Sterling Norths charmerende bog om mennesker, dyr og natur: *Rascal*. En fortryllende roman om en 12-årig dreng, hans tamme vaskebjørn Rascal og deres strejftog i Wisconsins uberørte ødemark, hvor de med lige stor nysgerrighed oplever det rige dyreliv. Sidste bog er H. E. Bates: *Purporsletten* – om en engelsk bomber-pilot, der møder en ung indfødt kvinde i Burma og opdager, at livet har en mening.

Fem nye Spektrum Pocket bøger

Ellery Queen Kriminalmagasin 7

Dansk redaktion: Bitten Søderberg.
Pris kr. 6,75.

Rex Stout: Alt for mange klienter
På dansk ved Grete Juel Jørgensen.
2. udgave. Pris kr. 8,75.

Rex Stout: Champagne for én
På dansk ved Niels Gabe.
Pris kr. 8,75.

Rex Stout: I de bedste familier
På dansk ved Grete Juel Jørgensen.
Pris kr. 8,75.

Rex Stout: Den røde æske
På dansk ved Mogens Boisen.
Pris kr. 8,75.

I ikke mindre end fire spændende romaner præsenterer Rex Stout os for sin madglade, orkidédyrkende mesterdetektiv, Nero Wolfe og hans charmerende medhjælper Archie Goodwin, glad for skydevåben og damer. I *Alt for mange klienter* henvender hele tre forskellige mennesker sig til detektivparret for at få dem til at opklare mordet på en mand, der er fundet myrdet under en presenning. I *Champagne for én* dør en ung kvinde efter at have drukket et enkelt glas champagne. Meget tyder på, at det var selvmord, men Nero Wolfe beviser noget andet. I *Den røde æske* demonstrerer han hele sin forhørskunst i opklaringen af mordet på en mannequin, og i *de bedste familier* får han sit livs chance for at komme sin ærkefjende, gangsterkongen, til livs.

Ellery Queen Kriminalmagasin 7, redigeret af Bitten Søderberg, har denne måned bidrag af Hugh Pentecost, Louis Gregory Low, Anthony Gilbert, Roy Lester-Pond, A. H. Z. Carr, Elsin Ann Gardner og Edward D. Hoch. Kortromanen er skrevet af Michael Gilbert og hedder *Bag Fjendens Linjer*: En engelsk spion er smuglet ind blandt Hitlers tropper ved Østfronten – og dekorerer af Føreren personligt. Kort tid efter skal attentatforsøget finde sted!

CSD-Dampflokomotiven
160 sider, ill. Verlag Josef Otto Slezak, Rienössgasse 9, A 1040 Wien 4. Ca. kr. 40,00.

Det er interessant at se, hvor stærkt de tjekkiske loko er præget af slægtskabet med tyskerne. Og dette gælder såvel nummereringen som typerne. Og dermed er næsten også sagt, at der virkelig er tale om dampheste, som det er værd at ofre et nærmere studium. Bogen bygger på en tekst, og meget fin beskrivelse med skitser og sidst, men ikke mindst, 111 pragtfulde fotos.

North Staffordshire Album
112 sider, ill. Ian Allan, Terminal House, Shepperton, Middlesex. Ca. kr. 30,00.

Atter et spændende kapitel i engelsk jernbanehistorie, en af de mange bøger, som siden er gået op i den større enhed British Railways. Bogen bygger næsten udelukkende på billedmateriale, og det er endda mest gamle fotos, der er tale om, altså virkelig historisk materiale. Blot en skam, at man i den grad koncentrerer sig om loko. Jeg så lige så gerne stationer og ikke mindst sporplaner. Men selvfølgelig – enhver plejer sine høns.

Crossties Through Carolina
90 sider stort format, ill. The Helios Press, Post Office Box 2481, Raleigh, N. C. 27602. Ca. kr. 30,00.

Atter og atter beviser amerikanerne, at de har haft de mest spændende og mest fascinerende jernbaner, vi har tilgængelig litteratur om (Ruslands kan sikkert hamle op med dem, men hvad får vi af litteratur fra den side om »de gode gamle dage«?). Carolina, atter et land, hvis jernbaner vi nu kan berette beskrevet på behørig amerikansk vis med masser af strålende gamle billeder, lidt tekst, genoptryk fra gamle tryksager o. m. m. Lige en bog for samleren og jernbanemanden, der har lyst til at knibe en ekstra tåre ud over de mange over alt for mange nedlagte danske baner, som vi allerede nu eller om få år savner!

Alaska Bush Pilots Interior Sourdough Sky
176 sider, ill. Superior Publishing Company, 708 Sixth Avenue No.,

Seattle, Washington 98111. Ca. kr. 100,00.

Atter en strålende bog om flyvning, denne gang om de spændende »gamle« dage i det høje amerikanske nord, Alaska. Det er romantik, dramatik, mandfolk, der berettes om her, og det er først og fremmest historien om, hvordan et stykke spændende legetøj kom ud af barneskoene og blev et værdifuldt værktøj i vores dagligdag. Bogen fortæller denne historie i et hav af billeder med forklarende tekst.

Best Railway Stories
260 sider, ill. Faber & Faber, 24 Russel Square, London WC 1. Ca. kr. 22,00.

Denne samling noveller handler alle om noget med jernbaner og har i øvrigt så bredt et aspekt så næsten alle former for litteratur er repræsenteret – undtagen digtet. Blandt krimiafdelingens bidragydende kan nævnes Freeman Willis Croft (der i øvrigt oprindeligt var jernbaneingeniør) og A. Canon Doyle. Andre bidragydere er John Master (Bhowani Junction) og Charles Dickens for blot at nævne nogle.

Novellerne er gode alene som noveller, og vi jernbanegale vil nok lægge betydeligt mere end blot dette i dem.

Ireland, Volume 1
112 sider, ill. David & Charles (Holdings) Ltd., South Devon House, Newton Abbot, Devon. Ca. kr. 45,00.

Dette er en af de første bøger om irske jernbaneforhold, jeg har haft lejlighed til at studere nærmere, og sagt dermed, at dette er mit første grundigere indblik i samme. Historien behandles fra de første spæde forsøg omkring 1860 til omkring år 1900, og alle typer fra traditionelle baner over sporveje til ensporede jernbaner behandles i lige dele tekst og meget fine illustrationer.

Bogens dramatiske afslutning er billeder af en serie ulykker, der dels er af driftsmæssig karakter, dels stammer fra tyvernes borgerkrig og 50'ernes tilsvarende stridigheder.

jas.

BOR DE I ODENSE?

så aflæg TEKNISK BOGHANDEL et besøg. Vi har altid stort udvalg i hobbybøger om jernbaner, skibe, flyvemaskiner og biler. Desuden skaffer vi gerne udenlandske bøger – og da vi selv importerer, gør vi det hurtigt og billigt.

TEKNISK BOGHANDEL – Odense Teknikum
Niels Bohrs Allé 11 . 5000 Odense . Telefon (09) 11 75 49
Åbent daglig 9–16 – lørdag 9–12.30
Frier som Teknikum

Struer

Forkort rejsen med en lommeroman
fra...

ØSTERGADES KIOSK

ved Jørgen Jensen
Østergade 33 - Struer - Tlf. 85 05 05
Aviser - uge- og månedsblade
Aut. tipsforhandler

VEEDOL Servicestation

ved mekaniker Erik Christensen
Søndergade 31-33 . Struer . Tlf. 85 14 60
benzin - olie - vask - autoudstyr
quick-service samt småreparationer
udføres
Spec.: Hjulafbalancering og autotest
på moderne apparatur

TANDLÆGE

FINN GINNERUP

Vestergade 4 . Struer
Telefon 85 16 51

Tag brød med hjem
til kaffen fra...

LINDEROTHs BAGERI

Danmarksgade 13 . Struer
Telefon 85 03 08

1. kl.s lækkert brød og kager
Spec.: Sukkerfri bagværk

SPECIALFORRETNINGEN

med det store udvalg
HUSUM

G-centret . Ginsing . Telf. 85 15 44

Alt indenfor moderne gardiner
samt udstyr

Vi tager mål - vi syer - vi hænger op

Nyt tøj i en ny forretning

DAMEKONFEKTION
VESTERGADE 14

STRUER . TELEFON 85 04 14

Deres bedste makker -

Olsen's Tapet - Farver - Lakker

OLUF CHRISTENSENS EFTF.

v/ V. Olsen

Østergade 9 - Struer - Telefon 85 10 33

M. MADSENs PARFUMERI

Østergade 32 . Struer . Telf. 85 02 83
TOILET- OG PARFUMERIARTIKLER
Elizabeth Arden forhandler

Følg »Gulfstrømmen« til...

GULF service

ved Henning Nielsen
Hj. af P. Bangsvej/Søndergade . Struer
Telefon 85 16 72
benzin - olie - vask - smøring -
autoudstyr - Quick-service udføres
1. kl.s autoreparationer udføres

Holstebro

Vi handler i

Bageriet »Max«

Alice og Vagn Christensen
Vesterbrogade 63 . Holstebro
Telefon 42 02 19

1. kl.s lækkert brød og kager
Bestilling modtages gerne

EN SJOV FISK - næ - men
EN FRISK FISK - vil De altid finde
i den nye fiskeforretning

BROTORVETS FISKEFORRETNING

Telefon 42 25 30 . Holstebro

Viborg

Gælder det

VAND - VARME - SANITET

så ring til...

ORLA GREGERSEN

aut. gas- og vandmester
Mogensgade 16 . Viborg
Telefon 62 00 17

Dag og nat - ring til...

MINI CAB

62 45 00

Lissie og Jens Kr. Nielsen
Spurvevej 5 . Viborg

Stedet for moderne hårpleje...

SALON »LIS«

v/ Lis Mikkelsen
Skottenborg 17 - Viborg - Telf. 62 33 93
Alt indenfor sidste nye frisurer udføres

Viborg

Velkommen hos...

TEXACO service

ved L. Høeg
Rughavevej . Viborg . Telf. 62 63 25
benzin . olie . vask . smøring . autoudstyr
Quick-service udføres

Bygnings- og møbelsnedkeri

BRDR. ANDERSEN

Jernbanegade 11 - Viborg - Tlf. 62 60 35
1. kl.s fagmæssigt arbejde udføres
Tilbud og overslag gives uden forbindende

Gartnerforretningen BROEN

ved Bent Olesen
Middagshøjvej 22 . Viborg . Tlf. 62 29 49
Alt i årstidens frugt og grønt
samt blomster, buketter, krans
og dekorationer

Skive

Følg »Gulfstrømmen« til

GULF service

Sdr. Boulevard . Skive . Telf. 2594

benzin - olie - vask - smøring
autotilbehør

Quick-service udføres

Vi henter og bringer gerne Deres vogn

Thisted

KNUD MORTENSEN

THISTED VÆRKTØJSMAGASIN

Storegade 10 . Telefon 400

Hobro

Tandlæge

CARL KAHNS

Lægehuset - Korsgade 9 - Hobro
Telf. 52 23 45
Konsultation 9-16,30

Gælder det 1. kl.s kød, flæsk
og pålæg - så...

KØDFORSYNINGEN

ved Kurt Jensen
Adelgade 10 . Hobro . Telf. 52 04 63
Forretningen som alle husmødre
taler om

BAGSIDEN

*Denne side er i alvor
gjort til spøg*

Vort EDB anlæg registrerer

På et politisk møde i Hjørring blev trafikministeren spurgt, hvordan det gik med lufthavnen i Hjørring?

Jeg har hele det sidste år sagt nej, og jeg skal tæves, hvis jeg skal forandre mening derom, svarede ministeren.

Banegården i Randers beskyldes for at være byens grimme bygning, der både trænger til maling og modernisering.

Hvorfor skælder den lokale presse ud på DSB, hvorfor vender den sig ikke mod folketinget med sådanne klager. Det er jo der, alle bevillinger til sådanne fornyelser bliver nægtet.

Angående udenlandsrejser meddeler rejsebureauerne, at jo mere man er villig til at betale, desto mere får man. Men garanti for at man bliver brun eller at det ikke regner, kan man ikke give.

Hvor får man så garanti for en vellykket ferietur?

Vanskelighed med ligningen

– Hvad bilder du dig ind, mor – at jeg skulle ligne dig – din rappenskralde! – Det du tror er lighed, er kun at du går og efteraber mig – men ligefrem ligne dig, nej aldrig – heldigvis!

Grim mistanke

– Han måtte endelig bide i det sure æble – og gifte sig med hende!
– Er hun da vegetarianer – måske?

Som de ældre sjuje

– Mor, både Dukke Lise og Dukke Laura er så bunduartige – men slå dem må jeg jo ikke! Hvad skal jeg dog stille op?
– Ja, se at få dem gift – måske?

Altså ikke hans nummer

– Erik, lagde du rigtig mærke til hende derovre, der gik forbi – smart, moderat sminket – og meget smagfuldt klædt?

– Næ, hende så jeg overhovedet ikke!

– og så var der ham

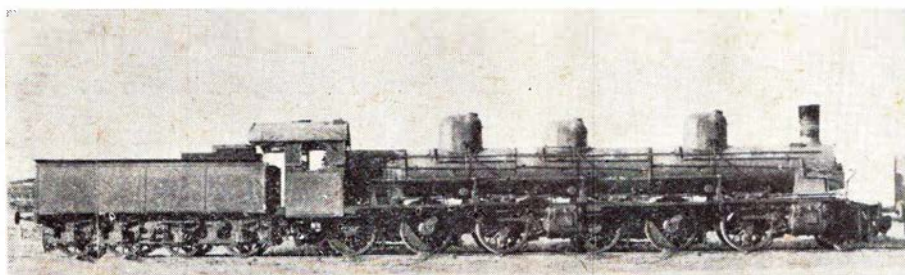
der gik uden om katten som den varme grød.

Næ, han var rendt hjemmefra kåten i sin ungdom og havde så søgt til jernbanen, og han havde været ansat ved Haparanda-Tornå-jernbane i mange år. Da han hørte, jeg var dansker, det er ikke så svært, da jeg ikke taler flydende svensk, sagde han, at så måtte jeg da kende Busse. Jo, hvis han mente den Busse, der konstruerede loko til Danske Statsbaner, så havde jeg da hørt en del om ham, men han var jo gået af med pension for mange år siden og død engang i trediverne. Hvordan kunne han dog vide noget om ham, for godt nok var Busse kendt i Danmark og omliggende lande, men der er immervæk langt til Haparanda.

Jo, denne Busse havde efter sin tid ved DSB været en slags maskinkonsulent ved Haparanda-Torneå-jernbane, og han havde da konstrueret mange udmærkede loko til banen. Jeg var et stort spørgsmålstegn. Det havde jeg da aldrig hørt om før. Den gode lappe, som forøvrigt hed A. P. Rilsnar, et meget almindeligt navn på de kanter, fortalte at der i Torneå, omme bag remisen, stod et mallet-loko, som Busse havde konstrueret, men det var ganske vist ikke i brug mere.

Vi kørte selvfølgelig straks til Torneå ad den vanskelige og snoede vej, og ganske rigtigt, der stod sandelig et malletloko, der var temmelig Bussepræget. Det mindede meget om en D-maskine, som var noget forlænget, men mærkelig nok var det ikke et compound-loko. Sandsynligvis har han villet spare de mange dampledning, der altid har tilbøjelighed til at blive utætte. Desværre var maskinen afkoblet, så jeg kunne ikke se, hvilken type styring, den havde haft, men af den lange styringsstang kan man se, at styringerne har været til at regulere samlet. Tilsyneladende har han også medbragt den specielle danske rarietet, skorstenbåndet, da der var rester efter svenske farver på skorstenen. At der var brug for mange sandkasser var ikke så mærkeligt, for maskinen var bygget til at trække malmtog på den meget kurvede og bakkede bane, hvor der om vinteren har været brug for at sande meget. Nummer og evt. litra var helt forsvundet, så her kan jeg ikke give oplysninger, men måske nogle af læserne kan. Den gode lappe fablede også noget om et eksprestogsloko, som Busse havde konstrueret til banen, men det var forlængst ophugget. Måske også læserne der kan hjælpe, idet jeg mener, at denne interessante del af Busses virke bør udforskes noget mere.

H. G. C.

Verdens eneste loko af denne type

Et sjældent loko

Sammen med det ækvipondale fero-viale fodsportsselskab, som jeg tidligere har omtalt i dette blad, foretog jeg i sommer en biltur til Sverige og Finland. Vi plejer ganske vist at bevæge os til fods, men da der er et stykke vej til Haparanda, så foretrak vi at køre i den Mh, som min bil også kaldes.

Vi kiggede både på den pragtfulde natur og på de spændende jernbaner,

der var på vor vej, og oppe i Haparanda kom jeg i snak med en gammel lappe, eller lappe, hedder det vel nærmere. Vi snakkede lidt om vejr og vind og rensdyravl, men da jeg ikke har megen forstand på nogle af delene, så kneb det lidt med at snakke. Imidlertid viste det sig, at han ikke drev rensdyravl og aldrig havde gjort det, så det var ikke så sært, at vi ikke kunne blive enige om, hvor mange horn en renko har.